रजिस्ट्री सं. डी-२२१
Registered No. D-221
రిజిష్ట్రీ సంఖ్య. డి-221

मूल्य रू. १५-००
Price Rs. 15-00
మూల్యము : రూ. 15-00

भारत का राजपत्र
The Gazette of India
భారత రాజపత్రము

असाधारण
EXTRAORDINARY
అసాధారణ
भाग XVI अनुभाग 1
Part XVI Section 1
భాగము XVI అనుభాగము 1
प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY
ప్రాధికారము ద్వారా ప్రచురింపబడినది

सं १.	नई दिल्ली	गुरुवार	७ नवंबर, २०२४	अश्वयुजा	खण्ड ३१
No.1	**New Delhi**	**Thursday**	**7 November, 2024**	**Ashwayuja**	**Vol. 31**
సంఖ్య 1	న్యూఢిల్లీ	గురువారము	7 నవంబరు, 2024	ఆశ్వయుజ	సంపుటము 31

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

New Delhi, 11th October, 2024

The Translation in Telugu of the following Acts namely:-

(1) The Telecom Regulatory Authority of India Act, 1997 [Act No.24 of 1997], (2) The National Investigation Agnecy Act, 2008 [Act No.34 of 2008], (3) The Rights of Persons with Disabilities Act, 2016 [Act No.49 of 2016], (4) The Indian Institutes of Management Act, 2017 [Act No.33 of 2017] are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the Authoritative Text thereof in Telugu under Clause (a) of Section 2 of the Authoritative Text (Central Laws) Act, 1973 (Act 50 of 1973).

శాసన మరియు న్యాయపాలన మంత్రిత్వ శాఖ

(శాసన నిర్మాణ విభాగము)

ఈ క్రింది చట్టములు, అనగా,

(1) భారత టెలికాం క్రమబద్ధీకరణ ప్రాధికార సంస్థ చట్టము, 1997 (1997లోని 24వ చట్టము), (2) జాతీయ దర్యాప్తు ఏజెన్సీ చట్టము, 2008 (2008లోని 34వ చట్టము), (3) దివ్యాంగుల హక్కుల చట్టము, 2016 (2016లోని 49వ చట్టము), (4) భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ చట్టము, 2017 (2017లోని 33వ చట్టము) యొక్క తెలుగు అనువాదమును రాష్ట్రపతి ప్రాధికారము క్రింద ఇందుమూలముగా ప్రచురించడమైనది. ఆ చట్టములకు గల ఈ అనువాదమును ప్రాధికృత పాఠముల (కేంద్ర శాసనముల) చట్టము, 1973 (1973లోని 50వ చట్టము) యొక్క 2వ పరిచ్ఛేదములోని ఖండము (ఎ) క్రింద, ప్రాధికృత తెలుగు పాఠములైనట్లు భావించవలెను.

భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ చట్టము, 2017

(2017లోని 33వ చట్టము)

(31 డిసెంబరు, 2017)

నిర్వహణ, నిర్వహణ పరిశోధన మరియు పరిజ్ఞాన సంబంధిత రంగాలలో అంతర్జాతీయ విశిష్ట ప్రమాణాలను సాధించడానికై కొన్ని నిర్వహణ సంస్థలకు సాధికారతను కల్పించే ఉద్దేశ్యముతో అట్టి సంస్థలను జాతీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నట్టివిగా ప్రఖ్యాపన చేయడానికి మరియు వాటికి సంబంధించిన లేక ఆనుషంగికమైన కొన్ని ఇతర విషయములను నిబంధించుటకొరకైన చట్టము.

భారత గణరాజ్యము యొక్క అరువది ఎనిమిదవ సంవత్సరములో పార్లమెంటుచే ఈ క్రింది విధముగా శాసనము చేయబడినది:-

అధ్యాయము - I

ప్రారంభిక

సంగ్రహనామము మరియు ప్రారంభము.

1. (1) ఈ చట్టమును భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ చట్టము, 2017 అని పేర్కొనవచ్చును.

(2) ఇది, కేంద్ర ప్రభుత్వము అధిసూచన ద్వారా అధికారిక రాజపత్రములో నియతము చేయునట్టి తేదీన[1] అమలులోనికి రావలెను.

జాతీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నట్టి సంస్థలుగా కొన్ని సంస్థలను ప్రఖ్యాపన చేయుట.

2. అనుసూచిలో పేర్కొనబడిన సంస్థల ఉద్దేశ్యములు వాటిని జాతీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నట్టి సంస్థలుగా చేయుటకు ఉద్దేశించినట్టివిగా ఉన్నందున, అట్టి ప్రతియొక సంస్థ జాతీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నట్టిదిగా ఇందుమూలముగా ప్రఖ్యాపన చేయడమయినది.

నిర్వచనములు.

3. ఈ చట్టములో సందర్భము ఇతర విధముగా కోరిననే తప్ప,-

(ఎ) "విద్యా విషయక కౌన్సిలు" అనగా 14వ పరిచ్ఛేదములో నిర్దేశించిన "విద్యా విషయక కౌన్సిలు" అని అర్థము;

(బి) ఏదేని సంస్థకు సంబంధించి "బోర్డు" అనగా 10వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లో నిర్దేశించిన పాలకమండలి అని అర్థము

(సి) "ఛైర్‌పర్సన్" అనగా 10వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఎ) క్రింద నియమించబడిన సంస్థల యొక్క పాలకమండలి ఛైర్‌పర్సన్ అని అర్థము;

(డి) "సమన్వయ చర్చావేదిక" అనగా 29వ పరిచ్ఛేదము క్రింద స్థాపించబడిన సమన్వయ చర్చావేదిక అని అర్థము

(ఇ) అనుసూచిలోని (3)వ వరుసలో పేర్కొన్నట్టి ఒక సంస్థకు సంబంధించి "సమతుల్యమైన సంస్థ" అనగా (5)వ వరుసలోని సదరు సంస్థకు ఎదురుగా నిర్దిష్టపరచబడిన ఒక సంస్థ అని అర్థము;

---

1. 31 జనవరి, 2018 అధిసూచన నెం.ఎస్.ఓ.149(ఈ), తేదీ 11 జనవరి, 2018, భారత రాజపత్రము, అసాధారణ, భాగము-II పరిచ్ఛేదము 3(ii) చూడుము.

(ఎఫ్) [1]["డైరెక్టరు" అనగా] 16వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (2) క్రింద నియమించబడిన సంస్థ యొక్క డైరెక్టరు అని అర్థము;

(జి) "ప్రస్తుత సంస్థ" అనగా అనుసూచిలోని (3)వ వరుసలో పేర్కొనబడినట్టి ఏదేని సంస్థ అని అర్థము;

(హెచ్) "సంస్థ" అనగా అనుసూచిలోని (5)వ వరుసలో పేర్కొనబడినట్టి ఏదేని సంస్థ అని అర్థము;

(ఐ) "అధిసూచన" అనగా అధికారిక రాజపత్రములో ప్రచురించిన అధిసూచన అని అర్థము మరియు "అధిసూచించు" అను పదమును దాని సజాతీయ అర్థములు మరియు వ్యాకరణ సంబంధిత మార్పులతో తదనుసారముగా అన్వయించుకొనవలెను;

(జె) "అధ్యాదేశములు" అనగా ఈ చట్టము క్రింద విద్యా విషయక కౌన్సిలుచే చేయబడిన అధ్యాదేశములు అని అర్థము;

(కె) "విహితపరచబడిన" అనగా ఈ చట్టము క్రింద చేయబడిన నియమముల ద్వారా విహితపరచబడిన అని అర్థము;

(ఎల్) "వినియమములు" అనగా ఈ బోర్డుచే చేయబడిన వినియమములు అని అర్థము;

(ఎమ్) "అనుసూచి" అనగా ఈ చట్టమునకు జతపరచిన అనుసూచి అని అర్థము;

(ఎన్) "సంఘము" అనగా అనుసూచిలోని (3)వ వరుసలో పేర్కొనబడినట్టి సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) లేదా మైసూరు సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, 1960 (1960లోని 17వది) లేదా మధ్యప్రదేశ్ సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, 1973 (1973లోని 44వది) లేదా తమిళనాడు సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, 1975 (1975లోని 27వది) లేదా జమ్మూ మరియు కాశ్మీరు సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, 1998 (1998లోని VIవది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన ఏదేని సంఘము అని అర్థము.

అధ్యాయము - II

సంస్థలు

4. (1) ఈ చట్టము ప్రారంభమున మరియు అప్పటి నుండి ప్రస్తుత ప్రతియొక సంస్థ, అనుసూచిలోని (5)వ వరుసలో పేర్కొనబడినట్లుగా అదే పేరుతో ఒక నిగమిత సంస్థగా ఉండవలెను. సంస్థలను నిగమిత మొనర్చుట.

[2][(1ఏ) భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ (సవరణ) చట్టము, 2023 ప్రారంభపు తేదీన మరియు అట్టి తేదీ నుండి జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థ, ముంబై, "భారతీయ నిర్వహణ సంస్థ, ముంబై" అని పేర్కొనబడవలెను మరియు ఈ చట్టములోని నిబంధనలు అన్నియు సదరు సంస్థకు వర్తించును.]

---

1. (08-08-2019 నుండి) 2019లోని 31వ చట్టపు, 3వ పరిచ్ఛేదము మరియు రెండవ అనుసూచి ద్వారా, " డైరెక్టరు" అనగా"కు బదులుగా ఉంచబడినది.
2. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 2వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

(2) అనుసూచిలోని (5)వ వరుసలో నిర్దేశించిన ప్రతి సంస్థ ఈ చట్టము యొక్క నిబంధనలకు అధ్యధీనమై చర, స్థిర ఆస్తులను రెండింటినీ ఆర్జించుటకు, కలిగియుండుటకు మరియు పరిష్కారము చేయుటకు మరియు కరారు చేసుకొనుటకుగాను, శాశ్వత ఉత్తరాధికారమును మరియు అధికారముతో ఒక సామాన్య మొహరును కలిగియుండవలెను మరియు సదరు పేరుతో అది దావాలను వేయవచ్చును లేదా వేయబడవచ్చును.

సంస్థల నిగమన ప్రభావం.

5. ఈ చట్టము ప్రారంభమున మరియు అప్పటి నుండి,-

(ఎ) ఏదేని కరారు లేదా ఇతర పత్రములోని ప్రస్తుత సంస్థకు చేసిన ఏదేని నిర్దేశము దాని సమతుల్యమైన సంస్థకు చేసిన నిర్దేశముగానే భావించబడవలెను;

(బి) ప్రస్తుత ప్రతియొక సంస్థ యొక్క లేదా దానికి చెందిన చర మరియు స్థిర ఆస్తులన్నియు సమతుల్యమైన సంస్థలో నిహితమై ఉండవలెను;

(సి) ప్రతియొక ప్రస్తుత సంస్థకు చెందిన హక్కులు, అప్పులు మరియు ఇతర దాయిత్వములన్నియు సమతుల్యమైన సంస్థకు బదిలీ చేయబడవలెను మరియు దాని హక్కులు మరియు దాయిత్వములుగా ఉండవలెను;

(డి) అట్టి ప్రారంభమునకు ముందుగా వెంటనే [1][ప్రస్తుతమున్న ప్రతియొక సంస్థ ద్వారా నియమితులైన డైరెక్టరు మినహా ప్రతియొక వ్యక్తి] ఈ చట్టము చేయబడకుండా ఉన్నట్లైతే అతను కలిగియుండెడి అదే పదవీ కాలముతో, అదే పారితోషికమునకు మరియు అవే నిబంధనలు షరతులపైన మరియు పింఛను, సెలవు, ఉదార భృతి, భవిష్య నిధి మరియు ఇతర విషయములకు సంబంధించి అవే హక్కులు మరియు విశేష హక్కులతో సమతుల్యమైన సంస్థలో పదవిని లేదా సర్వీసును కలిగి ఉండవలెను మరియు అతని ఉద్యోగము సమాపనము చేయబడిననే తప్ప మరియు అప్పటి వరకు లేదా వినియమముల ద్వారా అట్టి పదవీ కాలము, పారితోషికము మరియు నిబంధనలు, షరతులు తగు విధముగా మార్పు చేయబడువరకు ఆ విధముగానే కొనసాగవలెను:

అయితే ఆ విధముగా చేసిన మార్పు అట్టి ఉద్యోగికి అంగీకారము కానట్లయితే, ఉద్యోగితో చేసుకొన్నట్టి కరారు షరతుల ప్రకారము, లేదా ఇందు కోసం అందులో ఎట్టి నిబంధన చేయబడనట్లయితే, శాశ్వత ఉద్యోగి విషయములో మూడు నెలల పారితోషికమునకు, ఇతర ఉద్యోగి విషయములో ఒక నెల పారితోషికమునకు సమానమైన నష్టపరిహారమును సంస్థ అతనికి చెల్లించిన మీదట, సంస్థచే అతని ఉద్యోగము సమాపనము చేయబడవచ్చును:

అంతేకాకుండా, ప్రస్తుతము అమలులో ఉన్నట్టి ఏదేని చట్టము క్రింద లేదా ఏదేని దస్తావేజు లేదా ఇతర పత్రములో ప్రస్తుత సంస్థకు చెందిన డైరెక్టరు మరియు ఇతర అధికారులకు చేసిన ఏదేని నిర్దేశము అందులో పదములు ఏ ప్రరూపములో ఉన్నప్పటికీ, సమతుల్యమైన సంస్థకు చెందిన డైరెక్టరు మరియు ఇతర అధికారులకు చేసిన నిర్దేశముగానే అన్వయించబడవలెను.

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 3వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా "ప్రతియొక ప్రస్తుత సంస్థ ద్వారా నియమించబడిన ప్రతియొక వ్యక్తి"కు బదులుగా ఉంచబడినది.

[1][అంతేకాకుండా ఇంకనూ, మొదటి వినాయింపులోని నిబంధనలను, సంస్థల డైరెక్టర్లకు కూడా వర్తింపచేయవలెను.]

(ఇ) ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందు ప్రతియొక ప్రస్తుత సంస్థలో ఏదేని విద్యా విషయక లేదా పరిశోధన కోర్సును చేయుచున్నట్టి ప్రతియొక వ్యక్తి, ఏ సంస్థ నుండి సదరు వ్యక్తి వలస వెళ్ళినాడో అట్టి సంస్థలో అదే స్థాయి కోర్సును, అట్టి ప్రారంభంపై సమతుల్యమైన సంస్థకు వలస వెళ్ళినట్లుగాను మరియు అందులో రిజిస్టరు చేయబడినట్లుగాను భావించబడవలెను.

(ఎఫ్) ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందు వెంటనే ఒక ప్రస్తుత సంస్థచే లేదా దానిపై వేయబడిన లేదా వేయబడగలిగి ఉండినట్లు దావాలు మరియు ఇతర శాసనిక చర్యలు అన్నియు సమతుల్యమైన సంస్థచే లేదా దానిపై కొనసాగించబడవలెను లేదా దాఖలు చేయబడవలెను.

[1][**విశదీకరణ:–** సందేహములను నివృత్తి చేయుటకై భారతీయ నిర్వహణ సంస్థ, ముంబైకి సంబంధించి 4 మరియు 5 పరిచ్ఛేదములలోని ఈ క్రింది పదబంధములకు గల నిర్దేశమును, భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ (సవరణ) చట్టము, 2023లోని నిబంధనలు అమలులోనికి వచ్చు తేదీకి నిర్దేశముగా అన్వయించుకొనవలెనని ఇందుమూలముగా స్పష్టీకరించడమైనది–

(i) "ఈ చట్టము ప్రారంభపు తేదీన మరియు అట్టి తేదీ నుండి";

(ii) "అట్టి ప్రారంభమునకు ముందు";

(iii) "ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందు"; మరియు

(iv) "ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు పూర్వము".]

6. ప్రతియొక సంస్థ ఈ క్రింది ఉద్దేశ్యములను కలిగియుండవలెను, అవేవనగా:– సంస్థల ఉద్దేశ్యములు.

(ఎ) ప్రైవేటు, ప్రభుత్వ మరియు సామాజిక రంగములలో ప్రస్తుత మరియు ఉద్భవిస్తున్నట్టి పరిశ్రమలకు చెందిన వృత్తిపరమైన మేనేజర్లు, పారిశ్రామికవేత్తలు మరియు పర్యవేక్షణాధికారులుగా దోహదపడగల నాయకులకు శిక్షణ ఇచ్చి సహాయమును అందించుటకు;

(బి) కొత్త పరిజ్ఞానము మరియు వినూత్న కల్పనలను పురోగమింప చేయుటకు మరియు నిర్వహణ సిద్ధాంతము మరియు పద్ధతిలో ప్రపంచవ్యాప్త నాయకత్వమును ఏర్పాటు చేయుటకుగాను పరిశోధన, ప్రచురణ, సంప్రదింపు మరియు సలహా కార్యమును చేపట్టుటకు:

అయితే, ఆ విధముగా నిర్వహించిన పరిశోధనను, చట్టములోని ఉద్దేశ్యములలో పొందుపరచినట్లుగా సంపూర్ణమైన, న్యాయోచితమైన మరియు స్థిరమైన జాతీయ అభివృద్ధి లక్ష్యములను పెంపొందించే అట్టి అధ్యయన అంశముల నిమిత్తము కూడా నిర్దేశించవలెను;

(సి) అధిక నాణ్యతగల నిర్వహణా విద్యను సమకూర్చుటకు మరియు పరిజ్ఞాన సంబంధ అంశాలు అదే విధంగా అంతర్ విద్యా విషయ అధ్యయనాలను ప్రోత్సహించుటకు;

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 3వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

(డి) సమాజమునకు సంపూర్ణముగా దోహదపడుటకుగాను, సంపూర్ణమైన, న్యాయోచితమైన మరియు స్థిరమైన జాతీయ అభివృద్ధి లక్ష్యముల అవగాహనకై నిర్వహణా విద్యను గ్రాహకము చేయుటకు;

(ఇ) సామాజిక మరియు లింగ సమానత్వమును ప్రోత్సహించే కార్యక్రమములకు మద్దతునిచ్చి అభివృద్ధిచేయుటకు;

(ఎఫ్) విద్యా విషయముల వ్యాప్తముగా విద్య, బోధన మరియు అభ్యసన హేతువును పురోగమింపజేయు విద్యాపరమైన కార్యక్రమములను మరియు బోధనా విభాగములను అభివృద్ధి చేయుటకు;

(జి) నిర్వహణ అధ్యయనాలను మరియు సంబంధిత అంశాల కొరకు కేంద్రములను ఏర్పాటు చేయుటకు;

(హెచ్) భారతదేశములోని నిర్వహణ సంస్థలు మరియు ఇతర విద్యా సంస్థలకు మద్దతునిచ్చి తోడ్పాటును అందించుటకు;

(ఐ) నిర్వహణ విద్య మరియు పరిశోధన ప్రయోజనములను విస్తరింప చేయుటకై ఇతర దేశములలోని విద్య లేదా నిర్వహణ సంస్థలకు సహకారమును మరియు తోడ్పాటును అందించుటకు.

సంస్థ అధికారములు మరియు కృత్యములు.

7. ఈ చట్టములోని నిబంధనలకు అధ్యధీనమై ప్రతియొక సంస్థ, ఈ క్రింది అధికారములను వినియోగించి ఈ క్రింది కృత్యములను నిర్వర్తించవలెను, అవేవనగా:–

(ఎ) సంస్థ పరిపాలన మరియు నిర్వహణను జరుపుటకు;

(బి) ప్రస్తుతము అమలులో ఉన్నట్టి చట్టములకు అనుగుణముగా వివిధ అధ్యయన కోర్సులకు అభ్యర్థుల ప్రవేశము కొరకు నిబంధనల ద్వారా వీలు కల్పించుటకు;

(సి) నిర్వహణ మరియు సంబంధిత విషయములు మరియు ప్రమాణ పత్రములో అధ్యయన, శిక్షణ మరియు పరిశోధన కోర్సులను నిర్దిష్టపరచి నిర్వహించుటకు మరియు వాటికి చెందిన పరిజ్ఞానమును వ్యాప్తిచేయుటకు;

(డి) క్రియాశీలకమయిన ప్రపంచవ్యాప్త నిర్వహణ పద్ధతులకు చేర్చునట్టి వినూత్న నిర్వహణ విద్యా బోధన శాస్త్రము క్రమాభివృద్ధి చెందుటకు;

(ఇ) పరీక్షలను నిర్వహించుటకు మరియు ఒక న్యాయమైన మరియు పారదర్శకమైన విధానము ద్వారా విలువ మదింపు మరియు పనితీరు నిర్ధారణ కొరకు ప్రక్రియలను రూపొందించుటకు;

(ఎఫ్) డిగ్రీలు, డిప్లొమాలు మరియు ఇతర విద్యా విషయక విశిష్టతలు లేదా బిరుదులను మంజూరు చేయుటకు మరియు ఫెలోషిప్పులు, స్కాలరుషిప్పులు, బహుమతులు మరియు పతకములు, గౌరవ అవార్డులు మరియు ఇతర విశిష్టతలను ప్రారంభించి ప్రదానము చేయుటకు;

(జి) విద్యా వ్యయమును తగ్గించుటకు మరియు సమాచార మరియు ప్రసార సాంకేతిక పరిజ్ఞానమును మరియు ఇతర వినూత్న పద్ధతులను ఉపయోగించుట ద్వారా విద్య అందుబాటును హెచ్చు చేయుటకు;

(హెచ్) అవసరమగునట్టి మౌలిక సదుపాయములను ఏర్పాటుచేసి నిర్వహించుటకు;

(ఐ) శిక్షణ, సంప్రదింపు మరియు సంస్థ అందించే సలహా సేవలతో సహా బోధన మరియు ఇతర సేవల కొరకు విద్యార్థులు మరియు ఎవరేని ఇతర వ్యక్తి సంస్థ లేదా నిగమిత సంస్థ నుండి సంస్థ ఉచితమని భావించునట్టి రుసుములు మరియు ఇతర చార్జీల చెల్లింపును నిర్ధారించి, నిర్దిష్టపరచి మరియు స్వీకరించుటకు;

(జె) రాజ్య ప్రభుత్వము లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధుల నుండి అట్టి ఆస్తిని పూర్తిగా గానీ లేదా పాక్షికముగా గానీ పొందుట జరుగదన్న షరతులకు అధ్యధీనమై సంస్థ ఉద్దేశ్యములను పురోగమింపజేయుటకై బోర్డు ఆమోదముతో మరియు స్థిరాస్తి విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ముందుగా తెలియజేసి సంస్థకు చెందిన లేదా సంస్థలో నిహితమై ఉన్నట్టి ఆస్తిని పొందుటకు, కలిగియుండుటకు మరియు దానితో వ్యవహరించుటకు:

అయితే, రాజ్య ప్రభుత్వము లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వముచే సంస్థకు భూమి ఉచితముగా సమకూర్చబడినపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వ ముందస్తు ఆమోదముతో మాత్రమే అట్టి భూమి అమ్మివేయబడవచ్చును;

(కె) సంస్థ డైరెక్టరు పదవి కాకుండా సంస్థ క్రింద విద్యా విషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక, అనువిధాయక (మంత్రిత్వ శాఖకు సంబంధించిన) మరియు ఇతర పదవులను ఏర్పాటు చేయుటకు మరియు వాటిలో నియామకములు చేయుటకు;

(ఎల్) సంస్థకు చెందిన ఏదేని వ్యవహారమును పరిష్కారము చేయుట లేదా సంస్థకు చెందిన ఏదేని విషయములో సలహాను ఇచ్చుటకై కమిటీలను నియమించుటకు;

(ఎమ్) అనుదానములు, బహుమతులు మరియు విరాళములను స్వీకరించుటకు మరియు తన అధికారములను వినియోగించుట మరియు తన కృత్యములను నిర్వర్తించుటలో చేసిన ఖర్చులతో సహా సంస్థకు చెందిన మూలధన వ్యయముతో పాటు ఖర్చులను భరించడానికిగాను సంస్థ అంతర్గతంగా కల్పించే నిధులతో సహా నిధుల అభిరక్షణను కలిగివుండుటకు;

(ఎన్) భాగస్వామ్యమును, అనుబంధమును మరియు ఇతర తరగతులకు చెందిన వృత్తిపరమైన లేదా గౌరవప్రదమైన లేదా సాంకేతిక పరమైన సభ్యత్వమును లేదా సంస్థ అవసరమని భావించునట్టి పదవిని ఏర్పాటు చేయుటకు;

(ఓ) సంస్థల ఉద్దేశ్యములను అమలు జరుపుటకై అవసరమగునట్టి ఇతర కృత్యములను నిర్వర్తించుటకు;

(పి) సంస్థ యొక్క అన్నీ లేదా ఏదేని ఉద్దేశమును సాధించుటకు ఆనుషంగికమైన అట్టి అన్ని పనులను, కార్యకలాపములను చేపట్టుటకు.

లింగ, జాతి, సాంప్రదాయము, కులము లేదా తరగతితో నిమిత్తం లేకుండా అందరికీ సంస్థలలో అవకాశం.

8. (1) లింగ, జాతి, సాంప్రదాయము, కులము లేదా తరగతితో నిమిత్తము లేకుండా వ్యక్తులందరికి సంస్థలో అవకాశం కల్పించవలెను మరియు సభ్యులను, విద్యార్థులను, ఉపాధ్యాయులను లేదా కార్మికులను చేర్చుకొనుట లేదా నియామకము చేయుటలో లేదా ఏదేని ఇతర సందర్భంలో అది ఏదైనప్పటికీ ఏదేని పరీక్షను లేదా షరతును పెట్టరాదు.

(2) బోర్డు అభిప్రాయములో ఈ పరిచ్ఛేదపు స్ఫూర్తి మరియు ఉద్దేశ్యములకు విరుద్ధమైన షరతులు మరియు బాధ్యతలతో కూడి ఉండిన ఏదేని సంస్థచే ఏ విధమైన వీలునామా ఆస్తి, దానము లేదా ఏదేని ఆస్తి బదిలీ స్వీకరించబడకూడదు.

(3) ప్రతియొక సంస్థలో ప్రతి విద్యా విషయక కోర్సు లేదా అధ్యయన కార్యక్రమమునకైన ప్రవేశము, అట్టి సంస్థచే ప్రవేశ ప్రక్రియ ప్రారంభమునకు ముందుగా దాని వివరణిక ద్వారా వెల్లడించిన పారదర్శకమైన మరియు సహేతుకమైన ప్రమాణముల ద్వారా నిర్ధారించిన యోగ్యతపై ఆధారపడవలెను:

అయితే, ఈ పరిచ్ఛేదములో ఉన్నదేదీ, మహిళలు, దివ్యాంగుల ఉపాధి లేదా ప్రవేశము కొరకు లేదా ఏవేని సామాజిక లేదా విద్యాపరముగా వెనుకబడిన పౌరుల తరగతులకు చెందిన వ్యక్తుల కొరకు, ముఖ్యముగా అనుసూచిత కులములు మరియు అనుసూచిత జనజాతుల కొరకు ప్రత్యేక నిబంధనలను చేయుట నుండి సంస్థను నిరోధించుటకు ఉద్దేశించినట్టిదిగా భావించబడకూడదు:

అంతేకాకుండా, అట్టి ప్రతియొక సంస్థ, కేంద్ర విద్యా సంస్థల (ప్రవేశములో రిజర్వేషను) చట్టము, 2006 (2007లోని 5వది)కు సంబంధించినంత వరకు ఒక కేంద్ర విద్యా సంస్థగా ఉండవలెను.

సంస్థ లాభము కొరకు కాకుండా ఒక చట్టబద్ధమైన సంస్థగా ఉండుట.

9. (1) ప్రతియొక సంస్థ లాభము కొరకు కాకుండా ఒక చట్టబద్ధమైన సంస్థగా ఉండవలెను మరియు అట్టి సంస్థ రెవెన్యు రాబడిలో ఈ చట్టము క్రింద దాని కార్యకలాపములకు సంబంధించిన వ్యయమునంతటిని భరించిన తరువాత ఏదేని మిగులు ఉన్నచో దానితో ఏ మాత్రమునూ అట్టి సంస్థ ఎదుగుదల మరియు అభివృద్ధికి లేదా అందులో పరిశోధనను నిర్వహించుటకు కాకుండా మదుపుగా పెట్టకూడదు.

(2) ప్రతియొక సంస్థ స్వయం సమృద్ధి మరియు సుస్థిరత కొరకు నిధులను సమకూర్చుకోవడానికి కృషి చేయవలెను.

అధ్యాయము – III

సంస్థల యొక్క ప్రాధికారులు

పాలకమండలి.

10. (1) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన పాలకమండలి అట్టి సంస్థ యొక్క ప్రధాన కార్యనిర్వాహక నికాయముగా ఉండవలెను.

(2) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన బోర్డు ఈ క్రింది సభ్యులను కలిగి ఉండవలెను, వారెవరనగా:–

(ఎ) పరిశ్రమ లేదా విద్య లేదా శాస్త్ర లేదా సాంకేతిక లేదా నిర్వహణ లేదా ప్రభుత్వ పాలన లేదా అట్టి ఇతర రంగంలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన ప్రముఖ వ్యక్తుల నుండి [1][సందర్శకునిచే నామనిర్దేశము చేయబడు] ఒక ఛైర్‌పర్సన్;

(బి) నిర్వహణ విద్య బాధ్యతను కలిగివున్న కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెందిన ఒక నామనిర్దేశితుడు లేదా అతని ప్రతినిధి;

(సి) సంస్థ నెలకొని ఉన్నట్టి ప్రాదేశిక అధికార పరిధిలోని సంబంధిత రాజ్య ప్రభుత్వమునకు చెందిన ఒక నామనిర్దేశితుడు లేదా అట్టి నామనిర్దేశితుల యొక్క ప్రతినిధి;

(డి) వినియమములచే నిర్దిష్టపరచబడునట్టి రీతిలో మరియు అట్టి అనుభవము కలిగి ఉండి విద్య, పరిశ్రమ, వాణిజ్య, సామాజిక సేవ లేదా ప్రభుత్వ పాలనారంగంలో ప్రఖ్యాతిగాంచి బోర్డుచే నియమించబడు నలుగురు వ్యక్తులు, వారిలో కనీసం ఒకరు మహిళ అయి ఉండవలెను;

(ఇ) వినియమముల ద్వారా బోర్డుచే నిబంధించబడునట్టి రీతిలో ఛైర్‌పర్సన్‌చే నామనిర్దేశము చేయబడునట్టి సంబంధిత సంస్థల ఫ్యాకల్టీ నుండి ఇద్దరు సభ్యులు;

(ఎఫ్) ఖండములు (డి), (ఇ) మరియు (జి)లో నిర్దేశించిన సభ్యులలో నుండి బోర్డుచే నామనిర్దేశము చేయబడు అనుసూచిత కులములు మరియు అనుసూచిత జనజాతుల నుండి ఒక వ్యక్తి;

(జి) నిర్వహణా రంగంలో తమకు తాముగా ప్రఖ్యాతిగాంచిన ప్రస్తుత సంస్థకు చెందిన పూర్వ విద్యార్థులు లేదా సంఘ సభ్యుల నుండి బోర్డుచే కో-ఆప్ట్ చేయబడు ఐదుగురు సభ్యుల వరకు:

అయితే, అట్టి ఐదుగురు వ్యక్తుల నుండి ఒకరి కంటే ఎక్కువ కాకుండా ఒక సభ్యుడు సంఘము నుండి ఉండవలెను;

(హెచ్) ఖండములు (డి), (ఇ) మరియు (జి)లో నిర్దేశించిన సభ్యులలో నుండి బోర్డుచే నామనిర్దేశము చేయబడు ముగ్గురు మహిళా సభ్యులు;

(ఐ) సంస్థ డైరెక్టరు పదవిరీత్యా సభ్యులు.

(3) మూడు మాసముల వరకు పొడిగించదగు కాలావధికి ఖండములు (డి) మరియు (జి)లోని ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లో నిర్దేశించబడినట్టి సభ్యుని తాత్కాలిక ఖాళీని భర్తీ చేయుటకు బోర్డు ఒక వ్యక్తిని నామనిర్దేశము చేయవచ్చును.

(4) బోర్డు కార్యదర్శిగా వ్యవహరించుటకై సంస్థకు చెందిన ఒక అధికారిని బోర్డు నియుక్తపరచవచ్చును.

(5) బోర్డు సమావేశములకు హాజరు కావడానికి బోర్డు సభ్యులు కాని నిపుణులను ఎంతమందినైనా ఆహ్వానించుటకుగాను ఛైర్‌పర్సన్ అధికారమును కలిగి ఉండవలెను, అయితే అట్టి ఆహ్వానితులు సమావేశములో ఓటు వేయుటకు అర్హులై ఉండరు.

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 4వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా ''బోర్డుచే నియమించబడు''కు బదులుగా ఉంచబడినది.

[1][(6) ఈ పరిచ్ఛేదములో ఏమి ఉన్నప్పటికీ, విహితపరచబడునట్టి షరతులు మరియు కార్యవిధానము క్రింద బోర్డు సస్పెండు చేయబడినచో లేదా రద్దు చేయబడినచో, కేంద్ర ప్రభుత్వము, ఈ చట్టపు నిబంధనల ప్రకారము ఆరు మాసముల కాలావధి పాటు లేదా ఒక క్రమబద్ధమైన బోర్డు ఏర్పాటు చేయబడు వరకు ఒక తాత్కాలిక బోర్డును ఏర్పాటు చేయవలెను.]

సందర్శకుడు.

[2][10ఏ.(1) భారత రాష్ట్రపతి ప్రతియొక సంస్థకు సందర్శకునిగా ఉందురు.

(2) సదరు సందర్శకుడు, ఏదేని సంస్థ యొక్క పనిని మరియు పురోగతిని పునర్విలోకన చేయుటకు మరియు దానికి చెందిన వ్యవహారములను విచారించుటకు మరియు దానిపై సందర్శకుడు ఆదేశించునట్టి రీతిలో నివేదించుటకుగాను ఒకరిని లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులను నియమించవచ్చును.

(3) బోర్డు, ఈ చట్టములోని నిబంధనలు మరియు ఉద్దేశముల ననుసరించి కృత్యములను నిర్వహించకుండా ఉండినట్టి సంస్థపై ఉచితమని భావించునట్టి విచారణను జరిపించుటకై కూడా సందర్శకునికి సిఫారసు చేయవచ్చును.

(4) ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లో నిర్దేశించిన ఏదేని అట్టి నివేదిక అందిన మీదట సందర్శకుడు, అట్టి నివేదికలో చర్చించినట్టి ఏవేని విషయములకు సంబంధించి అతను అవసరమని భావించునట్టి చర్యను తీసుకొనవచ్చును మరియు అట్టి ఆదేశములను జారీచేయవచ్చును మరియు సదరు సంస్థ అట్టి ఆదేశములను పాటించుటకు బద్ధమై ఉండవలెను.]

బోర్డు అధికారములు మరియు కృత్యములు.

11. (1) చట్టములోని నిబంధనకు అధ్యధీనమై ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన బోర్డు, సంస్థ వ్యవహారముల సాధారణ అధీక్షణ, నిర్దేశం మరియు నియంత్రణకు బాధ్యత వహించవలెను మరియు 6వ పరిచ్ఛేదములో నిర్దిష్టపరచిన సంస్థ ఉద్దేశ్యములను సాధించడానికిగాను సంస్థ వ్యవహారములను నియంత్రించే వినియమములను రూపొందించుటకు లేదా సవరించుటకు లేదా మార్పు చేయుటకు లేదా రద్దు చేయుటకు అధికారమును కలిగి ఉండవలెను.

(2) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లోని నిబంధనలకు భంగం కలగకుండా బోర్డు ఈ క్రింది అధికారములను కలిగి ఉండవలెను, అవేవనగా:-

(ఎ) సంస్థ పాలన మరియు పనితీరుకు సంబంధించి విధానపరమైన సమస్యపై నిర్ణయము తీసుకొనుటకు;

(బి) సంస్థ వార్షిక బడ్జెట్ అంచనాలను పరిశీలించి, ఆమోదించుటకు;

(సి) సంస్థ అభివృద్ధి కొరకు ప్రణాళికను పరిశీలించి ఆమోదించుటకు మరియు ప్రణాళికను అమలు చేయడానికై ఆర్థిక వనరులను గుర్తించుటకు;

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 4వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.
2. (16-08-2023 నుండి) అదే చట్టపు 5వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

(డి) శాఖలు, ఫ్యాకల్టీలు లేదా అధ్యయన పాఠశాలలను ఏర్పాటుచేసి సంస్థలో అధ్యయన కార్యక్రమాలను లేదా కోర్సులను ప్రారంభించుటకు;

(ఇ) కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు తెలియజేస్తూ, దేశం లోపల నిర్వహణా అధ్యయనములు మరియు సంబంధిత అంశాలకు చెందిన కేంద్రములను ఏర్పాటు చేయుటకు;

(ఎఫ్) డిగ్రీలు, డిప్లొమాలు మరియు ఇతర విద్యా విషయక విశిష్టతలను లేదా బిరుదులను మంజూరు చేయుటకు, మరియు ఫెలోషిప్పులు, స్కాలర్‌షిప్పులు, బహుమతులు మరియు పతకములను ప్రారంభించి ప్రదానము చేయుటకు;

(జి) వినియమములచే నిర్దిష్టపరచబడునట్టి రీతిలో గౌరవ డిగ్రీలను ప్రదానం చేయుటకు;

(హెచ్) గౌరవ అవార్డులు మరియు ఇతర విశిష్టతలను మంజూరు చేయుటకు;

(ఐ) విద్యా విషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర పదవులను ఏర్పాటు చేయుట మరియు వాటికి నియామకములను చేయుట:

అయితే, అట్టి పదవుల కేడరు, వేతన స్కేళ్ళు, భత్యములు మరియు ఉద్యోగ కాలపరిమితి కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నిర్ణయించబడినట్లు ఉండవలెను;

(జె) అట్టి పదవుల సంఖ్య మరియు ప్రతిమూల్యములను వినియమములచే నిర్ణయించుటకు మరియు విద్యావిషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది యొక్క విధులు మరియు సేవా నిబంధనలను నిర్వచించుటకు;

(కె) ఆయా సమయాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వంచే విధించబడిన మార్గదర్శకాల ప్రకారము మరియు అట్టి విదేశములో ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్నట్టి చట్టములోని నిబంధనల ననుసరించి భారతదేశం వెలుపల నిర్వహణ అధ్యయనముల మరియు సంబంధిత అంశాలకు చెందిన కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయుటకు;

(ఎల్) వినియమములచే నిర్దిష్టపరచబడునట్టి ఉద్దేశ్యముల నిర్వర్తన ఆధారముగా సంస్థ డైరెక్టరుకు మార్పుచెందే వేతనాన్ని చెల్లించుటకు;

(ఎమ్) సంస్థలో అధ్యయన కోర్సులు మరియు పరీక్షలకు విధించదగు ఫీజులను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(ఎన్) బోధనా శాఖను ఏర్పాటు చేయు రీతిని వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(ఓ) ఫెలోషిప్పులు, స్కాలర్‌షిప్పులు, ప్రదర్శనలు, పతకములు మరియు బహుమతులను ప్రారంభించుటను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(పి) సంస్థ విద్యావిషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది అర్హతలు, వర్గీకరణ, కార్యాలయ నిబంధనలు మరియు నియామకపు విధానమును వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(క్యు) విద్యావిషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది ప్రయోజనార్థం పింఛను, బీమా మరియు భవిష్య నిధుల ఏర్పాటును వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(ఆర్) భవనముల ఏర్పాటు మరియు నిర్వహణను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(ఎస్) సంస్థకు చెందిన విద్యార్థుల నివాస నిబంధనలను మరియు మందిరములు, వసతి గృహములలో నివాసం కొరకు ఫీజులను మరియు ఇతర చార్జీలను విధించుటను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(టి) బోర్డు ఉత్తరువులు మరియు నిర్ణయాల ప్రమాణీకరణ రీతిని వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(యు) బోర్డు, విద్యా విషయక కౌన్సిలు లేదా ఏదేని కమిటీ సమావేశముల కోరం మరియు వాటి వ్యవహారముల నిర్వహణలో అనుసరించవలసి ఉన్నట్టి కార్య విధానములను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు;

(వి) సంస్థ యొక్క ఆర్థిక జవాబుదారుని వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుటకు; మరియు

(డబ్ల్యు) అట్టి ఇతర అధికారములను వినియోగించుటకు మరియు ఈ చట్టము లేదా దాని క్రింద చేయబడిన నియమముల ద్వారా ఒసగబడు లేదా విధించబడునట్టి ఇతర విధులను నిర్వహించుటకు.

(3) ఈ చట్టములోని నిబంధనలకు అధ్యధీనమై బోర్డు వినియమముల ద్వారా బోర్డు అధికారములు మరియు కృత్యములను అది ఉచితమని భావించునట్లుగా డైరెక్టరుకు ప్రత్యాయోజనము చేయవచ్చును.

(4) సంస్థ యొక్క లక్ష్యముల సాధన సందర్భంలో డైరెక్టరు పనితీరు వార్షిక సమీక్షను బోర్డు నిర్వహించవలెను:

అయితే, అట్టి సమీక్షలో బోర్డుచే నిర్ధారించబడునట్టి పరిధులు, ఆవర్తన మరియు నిర్దేశపు షరతులపై సంస్థ యొక్క ఫ్యాకల్టీ సభ్యుల పనితీరు సమీక్షలు చేరివుంటాయి.

(5) బోర్డు, ఒక స్వతంత్ర ఏజెన్సీ లేదా నిపుణుల గ్రూపు ద్వారా సంస్థ నిగమనం తేదీ నుండి మూడు సంవత్సరముల కాలావధిలోగా మరియు అటు పిమ్మట కనీసం ప్రతి మూడు సంవత్సరముల కొకసారి సంస్థ దీర్ఘకాలిక వ్యూహ పరిధులు మరియు రోలింగు ప్రణాళికలపైనా మరియు బోర్డు నిర్ణయించునట్టి ఇతర పరిధులపై దాని ఫ్యాకల్టీతో పాటు సంస్థల పనితీరును మదింపు చేసి సమీక్షించవలెను మరియు అట్టి సమీక్ష నివేదికను ప్రజా పరిధిలో ఉంచవలెను.

(6) ఉప-పరిచ్ఛేదము (5)లో నిర్దేశించిన స్వతంత్ర ఏజెన్సీ లేదా నిపుణుల గ్రూపు అర్హతలు, అనుభవము మరియు ఎంపిక తీరు వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచబడునట్లుగా ఉండవలెను.

(7) బోర్డు ఉప-పరిచ్ఛేదము (5) క్రింద మదింపు మరియు సమీక్ష నివేదికను దానిపై తీసుకొన్న చర్య నివేదికతో పాటు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు పంపించవలెను.

(8) సంస్థ హితము దృష్ట్యా సత్వర నిర్ణయము తీసుకొనవలసిన అవసరం ఉన్నట్టి అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడినట్లుగా ఛైర్‌పర్సన్ లేదా డైరెక్టరు అభిప్రాయపడినపుడు ఛైర్‌పర్సన్, డైరెక్టరును సంప్రదించి తన అభిప్రాయములకు గల కారణములను రికార్డుచేస్తూ అవసరమగునట్టి ఉత్తరువులను జారీ చేయవచ్చును:

అయితే, అనుమోదం నిమిత్తం బోర్డు అట్టి ఉత్తరువులను తదుపరి సమావేశంలో సమర్పించవలెను.

(9) బోర్డు, ఈ చట్టము క్రింద తన అధికారమును వినియోగించుటలో మరియు కృత్యములను నిర్వర్తించుటలో కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు జవాబుదారీగా ఉండవలెను.

బోర్డు సభ్యుల పదవీకాలం, ఖాళీలు మరియు వారికి చెల్లించదగు భత్యములు.

12. (1) ఈ పరిచ్ఛేదములో ఇతర విధముగా నిబంధించిననే తప్ప, పదవిరీత్యా సభ్యుడు కాని ఛైర్‌పర్సన్ లేదా ఎవరేని ఇతర సభ్యుల పదవీ కాలం అతని నియామకపు లేదా నామనిర్దేశపు తేదీ నుండి నాలుగు సంవత్సరములుగా ఉండవలెను:

[1][(1ఏ) ఈ పరిచ్ఛేదములో ఏమి ఉన్నప్పటికీ, పదవి నుండి విరమించుచున్న సభ్యుడు, బోర్డు ఇతర విధముగా ఆదేశించిననే తప్ప, అతని స్థానములో సభ్యునిగా వేరొక వ్యక్తి నియమించబడు వరకు లేదా నామనిర్దేశము చేయబడు వరకు పదవిలో కొనసాగవలెను.]

అయితే, 11వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఇ) క్రింద నామనిర్దేశము చేయబడిన సభ్యుని పదవీకాలం అతని నామనిర్దేశపు తేదీ నుండి రెండు సంవత్సరములుగా ఉండవలెను:

అంతేకాకుండా, పదవిరీత్యా సభ్యుడు కాని, బోర్డు ఛైర్‌పర్సన్ లేదా ఎవరేని ఇతర సభ్యుడు రెండవ పర్యాయం నియమించబడవచ్చును లేదా నామనిర్దేశం చేయబడవచ్చును:

అంతేకాకుండా, ఇంకనూ, పదవిరీత్యా సభ్యుడు కాకుండా, బోర్డు ఛైర్‌పర్సన్ లేదా ఎవరేని ఇతర సభ్యుడు రెండు కంటే ఎక్కువ క్రమానుగత పర్యాయములు నియమించబడకూడదు లేదా నామనిర్దేశం చేయబడకూడదు.

(2) పదవిరీత్యా సభ్యుని పదవీకాలం, అతను బోర్డు సభ్యునిగా ఉండడానికి అర్హమైన పదవియందు ఉండునంత కాలముపాటు కొనసాగవలెను.

(3) ఛైర్‌పర్సన్ అనుమతి లేకుండా బోర్డు యొక్క మూడు క్రమానుగత సమావేశములకు హాజరగుటలో విఫలుడైన కేంద్ర ప్రభుత్వము లేదా రాజ్య ప్రభుత్వ నామనిర్దేశితుడు కాని బోర్డు సభ్యుడు సభ్యత్వమును కోల్పోవలెను.

(4) 10వ పరిచ్ఛేదములోని నిబంధనల ప్రకారం సభ్యుని ఆకస్మిక ఖాళీ భర్తీ చేయబడవలెను.

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 6వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

(5) ఒక ఆకస్మిక ఖాళీని భర్తీ చేయడానికి నామనిర్దేశం చేయబడిన సభ్యుని పదవీకాలం, అతను ఎవరి స్థానంలో నామనిర్దేశం చేయబడినాడో అట్టి సభ్యుని మిగిలిన కాలావధిపాటు కొనసాగవలెను.

(6) బోర్డు సభ్యులు, బోర్డు సమావేశములకు హాజరగు నిమిత్తము, వినియమములలో నిర్దిష్టపరచబడునట్టి భత్యములకు అర్హులై ఉండవలెను.

(7) బోర్డు ప్రతి మూడు నెలలలో కనీసం ఒకసారి సమావేశం కావలెను.

ఛైర్‌పర్సన్ రాజీనామా.

13. ఛైర్‌పర్సన్ తన సంతకం చేసిన నోటీసును బోర్డుకు పంపి తన పదవికి రాజీనామా చేయవచ్చును.

విద్యావిషయక కౌన్సిలు.

14. (1) విద్యా విషయక కౌన్సిలు ఈ క్రింది వ్యక్తులతో కూడి ఉండి ప్రతి సంస్థ యొక్క ప్రధాన విద్యా విషయక సంస్థగా ఉండవలెను, వారెవరనగా:-

(ఎ) సంస్థ డైరెక్టరు అతను విద్యా విషయక కౌన్సిలు ఛైర్‌పర్సన్‌గా ఉండవలెను;

(బి) విద్యా విషయములు, పరిశోధన, విద్యార్థి వ్యవహారములు మరియు సంస్థ యొక్క అట్టి ఇతర కృత్యములకు ఇన్‌ఛార్జ్‌గా ఉన్నట్టి డీన్లు;

(సి) అంశములు లేదా కార్యక్రమముల అధ్యక్షులు, సంస్థకు చెందిన ఫ్యాకల్టీలు లేదా పాఠశాలలు లేదా కేంద్రములు లేదా శాఖల అధిపతులు లేక సమన్వయాధికారులు;

(డి) ప్రొఫెసర్ల స్థాయిలో పూర్తికాల ఫ్యాకల్టీ అందరూ మరియు బోర్డుచే నిర్ధారించబడునట్టి సంస్థ ఇతర పూర్తికాల ఫ్యాకల్టీ సంఖ్య;

(ఇ) డైరెక్టరు సిఫారసులపై బోర్డు ఆహ్వానం ద్వారా పారిశ్రామిక, ఆర్థిక, నిర్వహణ, ప్రభుత్వ పాలన మరియు విద్యా విషయక రంగాలలో ప్రఖ్యాతిగాంచినట్టి సభ్యులు.

(2) పదవిరీత్యా సభ్యుని పదవీ కాలము అతను సభ్యునిగా ఉండడానికి అర్హమైన పదవి యందు ఉండునంతకాలము కొనసాగవలెను.

(3) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లోని ఖండము (డి) క్రింద నామనిర్దేశము చేయబడిన సభ్యుని పదవీ కాలము అతని నామనిర్దేశపు తేదీ నుండి రెండు సంవత్సరములుగా ఉండవలెను.

విద్యా విషయక కౌన్సిలు అధికారము మరియు కృత్యములు.

15. (1) విద్యావిషయక కౌన్సిలు ఈ క్రింది కృత్యములను నిర్వర్తించవలెను; అవేవనగా:-

(ఎ) సంస్థ అందచేయు అధ్యయన కోర్సులు లేదా కార్యక్రమములకు ప్రవేశం నిమిత్తము ప్రమాణములు మరియు ప్రక్రియను నిర్దిష్టపరచుటకు;

(బి) అధ్యయన కార్యక్రమములు మరియు కోర్సులు విద్యా విషయక అంశములను నిర్దిష్టపరచుటకు మరియు వాటిలో మార్పులు చేయుటకు;

(సి) పరీక్షలను నిర్వహించు నిమిత్తము విద్యా విషయక క్యాలెండరు, మార్గదర్శకాలను నిర్దిష్టపరచుటకు మరియు డిగ్రీలు, డిప్లొమాలు, మరియు ఇతర విద్యా విషయక విశిష్టతలను లేదా బిరుదులను మంజూరు చేయుటకై సిఫారసు చేయుటకు.

(2) విద్యా విషయక కౌన్సిలు, ఈ చట్టము లేదా వినియమములు లేదా బోర్డు ద్వారా ఒసగబడినట్టి ఇతర అధికారములను వినియోగించవలెను మరియు అట్టి ఇతర కృత్యములను నిర్వర్తించవలెను.

16. (1) డైరెక్టరు, సంస్థ ప్రధాన కార్యనిర్వాహక అధికారిగా ఉండవలెను మరియు సంస్థకు నాయకత్వము వహించి బోర్డు నిర్ణయముల అమలుకు బాధ్యత వహించవలెను. డైరెక్టరు.

(2) డైరెక్టరు, [1][అట్టి రీతిలో మరియు] విహితపరచబడిన [1][అట్టి నిబంధనలకు] మరియు సేవా షరతులకు [1][అధ్యధీనమై సందర్శకుని ముందస్తు ఆమోదంతో బోర్డుచే నియమించబడవలెను.]

[2][(3) డైరెక్టరు, ఈ క్రింది వారితో కూడియుండిన బోర్డుచే ఏర్పాటు చేయబడునట్టి ఒక శోధన మరియు ఎంపిక కమిటీ సిఫారసు చేసిన పేరుల జాబితా నుండి నియమించబడవలెను–

(ఎ) శోధన మరియు ఎంపిక కమిటీ ఛైర్‌పర్సన్‌గా ఉండినట్టి బోర్డు ఛైర్‌పర్సన్;

(బి) సందర్శకునిచే నామనిర్దేశము చేయబడునట్టి ఒక సభ్యుడు; మరియు

(సి) ప్రసిద్ధ పాలకులు, పారిశ్రామిక వేత్తలు, విద్యావేత్తలు, శాస్త్రజ్ఞులు, సాంకేతిక నిపుణులు మరియు నిర్వహణ నిపుణుల నుండి ఎంపిక చేయబడిన ఇద్దరు సభ్యులు.

(3ఏ) డైరెక్టరు ఎంపికకు అవలంభించవలసిన కార్యవిధానము విహితపరచబడునట్లుగా ఉండవలెను.]

(4) ఈ చట్టము లేదా పరినియమముల క్రింద అతనికి ఒసగబడునట్టి లేదా బోర్డు ద్వారా అతనికి ప్రత్యాయోజనము చేయబడునట్టి అధికారములను వినియోగించవలెను మరియు విధులను నిర్వర్తించవలెను:

అయితే, డైరెక్టరు అతని అధికారములను వినియోగించునపుడు మరియు విధులను నిర్వర్తించునపుడు అనుసరించవలసిన నిర్ణయ ప్రమాణములను బోర్డు నిర్ధారించవచ్చును. బోర్డు దీనిని వార్షికంగా మదింపు చేయవలెను. అట్టి నిర్ణయ ప్రమాణములను పాటించుటలేదని బోర్డు అభిప్రాయపడినపుడు, డైరెక్టరు విన్నవించుకొనడానికి అతనికి ఒక అవకాశమును ఇచ్చిన తరువాత ఉప–పరిచ్ఛేదము (7) క్రింద అట్టి డైరెక్టరును తొలగించుటకు చర్యను ప్రారంభించవచ్చును.

(5) డైరెక్టరు, రాజీనామా లేదా తొలగింపు కారణంగానైననే తప్ప అతను పదవి చేపట్టిన తేదీ నుండి ఐదు సంవత్సరముల కాలావధి పాటు పదవిలో ఉండవలెను.

(6) డైరెక్టరు, వ్రాతపూర్వకముగా తన సంతకం చేసిన నోటీసును ఛైర్‌పర్సన్ ద్వారా బోర్డుకు పంపించి ఏ సమయములోనైనా తన పదవికి రాజీనామా చేయవచ్చును.

(7) బోర్డు,–

(ఎ) డైరెక్టరు దివాలాదారుగా తీర్మానించబడినపుడు; లేదా

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 7వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా "అట్టి నిబంధనలపై, బోర్డుచే నియమించబడిన"కు బదులుగా ఉంచబడినది.

2. (16-08-2023 నుండి) అదేచట్టపు 7వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా, ఉప-పరిచ్ఛేదము (3)కు బదులుగా ఉంచబడినది.

(బి) బోర్డు అభిప్రాయములో నీతి బాహ్యతతో కూడిన ఏదైన అపరాధమునకు డైరెక్టరు దోషస్థాపితుడైనపుడు; లేదా

(సి) డైరెక్టరుగా పనిచేయడానికి శారీరకంగానూ లేదా మానసికంగాను అశక్తుడైనపుడు; లేదా

(డి) డైరెక్టరుగా తన కృత్యములకు ప్రతికూలంగా పరిణమించదగు అట్టి ఆర్థికపరమైన లేదా ఇతర ప్రయోజనాన్ని పొందినపుడు; లేదా

(ఇ) ప్రజాహితమునకు భంగకరమైన విధముగా పదవిలో కొనసాగుటకు పదవిని దుర్వినియోగపరచినపుడు, లేదా ప్రవర్తించినపుడు [1][బోర్డు, సందర్శకుని ముందస్తు ఆమోదంతో డైరెక్టరును పదవినుండి తొలగించవచ్చును:]

అయితే, బోర్డు ప్రవేశపెట్టిన విచారణలో డైరెక్టరుపై చేసిన అభియోగముల గురించి అతనికి తెలియజేసిన తరువాత మరియు అట్టి అభియోగములకు సంబంధించి విన్నవించుకొనుటకు తగిన అవకాశమును ఇచ్చిన తరువాత బోర్డు ఉత్తరువు ద్వారానే తప్ప పదవి నుండి డైరెక్టరు తొలగించబడరాదు.

(8) పదవీ కాలము పూర్తయిన కారణముగా డైరెక్టరు పదవి ఖాళీ అయినపుడు, అట్టి ఖాళీ ఏర్పడుటకు తొమ్మిది నెలల ముందుగా నియామకపు ప్రక్రియను బోర్డు మొదలు పెట్టవలెను.

(9) ఏదేని కారణము వలన డైరెక్టరు పదవి ఖాళీ అయినపుడు రెగ్యులర్ డైరెక్టరు నియమించబడు వరకు ఇన్‌ఛార్జ్ డైరెక్టరుగా సంస్థలోని అత్యంత సీనియరు ఫ్యాకల్టీని బోర్డు నియమించవచ్చును:

అయితే, ఇన్‌ఛార్జ్ డైరెక్టరు పదవి వహించుటకు అత్యంత సీనియరు ఫ్యాకల్టీ ఇష్టపడనిచో, తదుపరి అత్యంత సీనియరు ఫ్యాకల్టీని ఇన్‌ఛార్జ్ డైరెక్టరుగా నియమించవచ్చును.

[2][(10) విహితపరచబడునట్టి రీతిలో సందర్శకుడు, డైరెక్టరు సేవలను పరిసమాప్తి చేయవచ్చును.]

17. [3][× × ×]

రికార్డులు, మొదలైన వాటి అభిరక్షకుడు.

18. సంస్థ యొక్క రికార్డులు, సామాన్య మొహరు, నిధులు మరియు ఏదేని ఇతర ఆస్తికి అభిరక్షకుడిగా సంస్థకు చెందిన ఎవరేని అధికారిని లేదా అధికారులను బోర్డు నియమించవచ్చును.

సంఘ సభ్యుల పాత్ర.

19. అనుసూచిలోని (3)వ వరుస క్రింద ఉన్నట్టి 2 మరియు 3 వరుస సంఖ్యలకు నిర్దేశించిన సంఘములలోని సభ్యులను, సలహా సహాయమును అందించుటకై అందుకోసం ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించుట ద్వారా అనుగుణమైన సంస్థలకు చెందిన సంబంధిత బోర్డుల ద్వారా నియమించుకొనవచ్చును.

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 7వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా "బోర్డు, డైరెక్టరు పదవి నుండి తొలగించవచ్చును"కు బదులుగా ఉంచబడినది.
2. (16-08-2023 నుండి) అదే చట్టపు 7వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.
3. (11-08-2023 నుండి) అదే చట్టపు 8వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా వదిలివేయబడినది.

20. (1) సంస్థ యొక్క అట్టి కమిటీలు మరియు ఇతర ప్రాధికార సంస్థలను బోర్డు ఏర్పాటు చేయవచ్చును మరియు అట్టి కమిటీలు, ప్రాధికార సంస్థల విధులు మరియు కృత్యములను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచవచ్చును. కమిటీలు మరియు ఇతర ప్రాధికార సంస్థలు.

(2) సంస్థ వ్యవహారములను సక్రమముగా నిర్వహించుట కొరకు బోర్డు తాను ఉచితమని భావించునట్టి తాత్కాలిక కమిటీలను ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

అధ్యాయము – IV

అకౌంట్లు మరియు ఆడిటు

21. ఈ చట్టము క్రింద సంస్థలు తమ కృత్యములను సమర్థవంతముగా నిర్వర్తించుటకొరకై వాటికి వీలు కల్పించు నిమిత్తము కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇందు కోసం చట్టము ద్వారా పార్లమెంటు చేసిన తగు ఉపకల్పన తరువాత తాను ఉచితమని భావించునట్టి రీతిలో అట్టి ద్రవ్య మొత్తములను ప్రతియొక సంస్థకు చెల్లించవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుదానములు.

22. (1) ప్రతియొక సంస్థ ఒక నిధిని నిర్వహించవలెను. దానికి ఈ క్రింది వాటిని జమచేయవలెను. సంస్థ నిధి.

(ఎ) కేంద్ర ప్రభుత్వము సమకూర్చిన అన్ని ద్రవ్యములు;

(బి) సంస్థ స్వీకరించిన అన్ని ఫీజులు మరియు ఇతర ప్రభారములు;

(సి) అనుదానములు, బహుమతులు, దానములు, ఉపకారములు, వీలునామా ఆస్తులు లేదా బదిలీల ద్వారా సంస్థ స్వీకరించిన అన్ని ద్రవ్యములు;

(డి) నిర్వహించిన శోధన లేదా తాను అందించిన సలహా లేదా సంప్రదింపు సేవలనుండి ప్రాప్తమయ్యే మేధోసంపత్తిని వినియోగించుట ద్వారా సంస్థ స్వీకరించిన అన్ని ద్రవ్యములు; మరియు

(ఇ) ఏదేని ఇతర విధముగా లేదా ఏదేని ఇతర వనరు నుండి సంస్థ స్వీకరించిన అన్ని ద్రవ్యములు.

(2) ప్రతియొక సంస్థ నిధికి జమ చేయబడిన అన్ని ద్రవ్యములు వినియమముల ద్వారా బోర్డుచే నిర్ధారించబడిన బ్యాంకులలో డిపాజిట్ చేయబడవలెను లేదా అట్టి రీతిలో పొదుపు చేయబడవలెను.

(3) సంస్థ దీర్ఘకాల సుస్థిరత నిమిత్తం ప్రతియొక సంస్థ ఒక కార్పస్ నిధిని ఏర్పాటు చేసుకొనవలెను. దానికి సంస్థ నికర ఆదాయములో ఆదాయ పన్ను చట్టము, 1961 (1961లోని 43వది)లోని నిబంధనల ప్రకారము కేంద్ర ప్రభుత్వము అధిసూచించునట్టి శాతమును మరియు అట్టి కార్పస్ నిధి నిమిత్తం నిర్దిష్టముగా చేసిన దానములను జమచేయవలెను:

అయితే, బోర్డు నిర్దిష్ట ప్రయోజనముల కొరకు కూడా ధర్మదాయ నిధులను ఏర్పాటు చేయవచ్చును, వాటికి నిర్దిష్టముగా దానములను చేయవచ్చును.

(4) ఏదేని సంస్థ నిధి, వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచునట్టి రీతిలో మరియు అట్టి ప్రయోజనముల కొరకు వినియోగించబడవలెను.

అకౌంట్లు మరియు ఆడిటు.

23. (1) ప్రతియొక సంస్థ, ఆదాయ మరియు వ్యయ వివరణ పట్టికలు, పెట్టుబడులను నిర్దిష్టపరుస్తూ అంతర్గత ఆడిటరుచే ఆడిటు చేయబడిన అంతర్గత ఆడిటు నివేదిక మరియు వివరణ పట్టిక మరియు ఇతర సంబంధిత రికార్డులతో సహా సరియైన అకౌంట్లను నిర్వహించవలెను మరియు భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్‌ను సంప్రదించి కేంద్ర ప్రభుత్వముచే అధిసూచన ద్వారా నిర్దిష్టపరచబడునట్టి ప్రరూపంలో మరియు అట్టి అకౌంటింగు ప్రమాణముల ప్రకారము ఆస్తి, అప్పుల పట్టికతో పాటుగా వార్షిక అకౌంట్ల వివరణ పట్టికను తయారుచేయవలెను.

(2) సంస్థ ఆదాయ మరియు వ్యయ వివరణ పట్టిక మరియు ఆస్తి, అప్పుల పట్టిక అకౌంటింగు ప్రమాణములను పాటించనపుడు, సంస్థ తన ఆదాయ మరియు వ్యయ పట్టిక మరియు ఆస్తి, అప్పుల పట్టికలో ఈ క్రింది వాటిని తెలియజేయవలెను, అవేవనగా:–

(ఎ) అకౌంటింగు ప్రమాణముల నుండి ఉల్లంఘున;

(బి) అట్టి ఉల్లంఘునకు గల కారణములు; మరియు

(సి) అట్టి ఉల్లంఘున కారణంగా ఉత్పన్నమయ్యే ఆర్థిక ప్రభావం ఏదేని ఉన్నట్లైతే.

(3) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన అకౌంట్లు భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్‌చే ఆడిటు చేయబడవలెను మరియు అట్టి ఆడిటుకు సంబంధించి ఆడిటు బృందం చేసిన ఏదేని వ్యయాన్ని భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్‌కు సంస్థ చెల్లించవలెను.

(4) భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ మరియు అకౌంట్ల ఆడిటుకు సంబంధించి అతనిచే నియమించబడిన ఎవరేని వ్యక్తి, ప్రభుత్వ అకౌంట్ల ఆడిటుకు సంబంధించి భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ వలెనే అట్టి ఆడిటుకు సంబంధించి అవే హక్కులు, ప్రత్యేక హక్కులు మరియు అధికారములను కలిగి ఉండవలెను మరియు ప్రత్యేకించి పుస్తకములను, అకౌంట్లను, సంబంధిత ఓచర్లు మరియు ఇతర ప్రమాణ పత్రములను, పత్రాలను దాఖలు చేయవలసినదని కోరుటకు మరియు సంస్థకు చెందిన కార్యాలయములను తనిఖీ చేయుటకు అధికారమును కలిగి ఉండవలెను.

(5) భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ లేదా ఇందు కోసం అతనిచే నియమించబడిన ఎవరేని వ్యక్తి ధృవీకరించినట్లుగా ప్రతియొక్క సంస్థకు చెందిన అకౌంట్లను మరియు వాటికి చెందిన ఆడిటు నివేదికతో సహా అట్టి అకౌంట్లను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు వార్షికంగా పంపించవలెను మరియు ప్రభుత్వము, కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నిర్ధారించబడునట్టి కార్యవిధానం ప్రకారం పార్లమెంటు ప్రతియొక సదనం సమక్షంలో దీనిని దాఖలు చేయవలసి ఉంటుంది.

సంస్థ నిర్వహించవలసిన అకౌంటు పుస్తకములు.

24. ప్రతియొక సంస్థ ఈ క్రింది వాటికి సంబంధించి సరియైన విధంగా తాజా పరచబడిన అకౌంటు పుస్తకాలను నిర్వహించవలెను.

(ఎ) దానిచే స్వీకరించబడి మరియు వ్యయం చేయబడిన అన్ని ద్రవ్య మొత్తములు మరియు దానికి సంబంధించి రాబడి మరియు ఖర్చు వివరములు;

(బి) సంస్థకు చెందిన ఆస్తులు మరియు అప్పులు;

(సి) సంస్థకు చెందిన చర మరియు స్థిర ఆస్తులు.

విశదీకరణ : ఈ పరిచ్ఛేదమునకు సంబంధించినంత వరకు అకౌంటు పుస్తకములు సంస్థ వ్యవహారాలు మరియు దాని కార్యకలాపాలకు సంబంధించి నిజమైన మరియు సముచితమైన అభిప్రాయాన్ని తెలియజేసినట్లయితే, అందులో నిర్ధారించబడినట్టి విషయాలకు సంబంధించి సరియైన అకౌంటు పుస్తకములుగా భావించబడవలెను.

25. (1) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన బోర్డు ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరం ముగింపుకు ముందుగా మరియు కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్స్ (విధులు, అధికారములు మరియు సేవా నిబంధనలు) చట్టము, 1971 (1971లోని 56వది) లేదా సంస్థలచే అకౌంట్ల ఆడిటు కొరకు నిబంధనలు కలిగివుండి ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్నట్టి ఏదేని ఇతర చట్టములోని నిబంధనలకు భంగం వాటిల్లకుండా, అట్టి సంస్థకు చెందిన ఆదాయం మరియు ఖర్చు యొక్క ఆస్తి, అప్పుల పట్టిక మరియు వివరణ పట్టికను పరిశీలించడానికై బోర్డు ఉచితమని భావించునట్టి పారితోషికంపై అంతర్గత ఆడిటర్‌తో సహా అట్టి ఆడిటర్లను నియమించవలెను: ఆడిటర్ల నియామకము.

అయితే, సదరు బోర్డు ప్రతి నాలుగు సంవత్సరముల తరువాత ఆడిటర్లను మార్చవలెను.

(2) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన బోర్డు, అంతర్గత నియంత్రణ వ్యవస్థ సమర్థత, నష్ట నిర్వహణ మరియు ఆడిటు నివేదికపై బోర్డుకు ఒక నిపుణుని సలహా సదుపాయాన్ని కల్పించడానికై ఒక ఆడిటు కమిటీని ఏర్పాటు చేయవలెను.

(3) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1) క్రింద నియమించబడిన ఆడిటరు లేదా అతనిచే నియమించబడిన ఎవరేని వ్యక్తి సంస్థ పాలన లేదా కృత్యములకు సంబంధించి లేదా సంబంధించిన ఏదేని విషయములో ధన సంబంధమైన లేదా ఇతర విధమైన ఏదేని ప్రయోజనాన్ని ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా కలిగి ఉండకూడదు.

26. (1) 27వ పరిచ్ఛేదము క్రింద ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన బోర్డు సమక్షంలో దాఖలు చేసే ప్రతి అకౌంట్ల వివరణ పట్టికకు ఈ క్రింది వాటికి సంబంధించి ఒక నివేదికను దాని డైరెక్టరు జతపరచవలెను,- డైరెక్టరు వార్షిక నివేదిక.

(ఎ) అట్టి సంస్థకు చెందిన వ్యవహారముల పరిస్థితి;

(బి) ఆస్తి, అప్పుల పట్టికలోని ఏవేని మిగులు నిల్వలను నిర్వహించడానికి అది ప్రతిపాదించే మొత్తములు, ఏవేని ఉన్నట్లయితే;

(సి) ఆదాయంపై ఖర్చు లేదా ఖర్చులో ఏదేని తగ్గుదలపై ఏదేని మిగులు ఆదాయానికి చెందిన ఏదేని తక్కువ వివరణ లేదా ఎక్కువ వివరణను ఆడిటరు నివేదికలో చూపించినమేరకు;

(డి) బోర్డుచే నిర్ధిష్టపరచబడునట్టి విధివిధానాల ప్రకారం మదింపుచేయబడి సంస్థ చేపట్టిన పరిశోధక ప్రాజెక్టుల ఉత్పాదకత;

(ఇ) సంస్థ యొక్క అధికారులు మరియు ఫ్యాకల్టీ సభ్యుల నియామకములు;

(ఎఫ్) బోధన, పరిశోధన మరియు పరిజ్ఞాన వర్తింపులో వినూత్న కల్పనల స్వభావంతో సహా సంస్థ నిర్ణయించిన నిర్వహణ సూచికలు మరియు అంతర్గత ప్రమాణములు.

(2) ఆర్థిక సంవత్సరంలో అత్యధిక పారితోషికాన్ని అందుకున్నట్టి (అట్టి ఉద్యోగులకు చెల్లించిన భత్యములు మరియు చేసిన ఇతర చెల్లింపులతో సహా) సంస్థకు చెందిన ఫ్యాకల్టీ సభ్యులు మరియు ఇతర ఉద్యోగులతో సహా అయిదుగురు అధికారుల పేర్లను మరియు ఆర్థిక సంవత్సరంలో అట్టి ఉద్యోగి సహాయ సహకారములను చూపిస్తూ ఒక వివరణ పట్టిక కూడా డైరెక్టరు నివేదికలో చేరి ఉండవలెను.

(3) ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లో నిర్దేశించిన వివరణ పట్టిక, ఎవరేని అట్టి ఉద్యోగి సంస్థకు చెందిన బోర్డు లేదా విద్యా విషయక కౌన్సిలులో ఎవరేని సభ్యునికి బంధువా కాదా అన్న విషయాన్ని తెలియచేయాలి మరియు అట్లయితే, అట్టి సభ్యుని పేరు మరియు బోర్డుచే నిర్ధారించబడునట్టి ఇతర వివరములను తెలియచేయవలెను.

(4) డైరెక్టరు, ప్రతి ఒక రిజర్వేషను, అర్హత లేదా ఆడిటరు రిపోర్టులో ఉన్నట్టి ప్రతికూల రిమార్కుపై ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లో నిర్దేశించిన నివేదికలో పూర్తి సమాచారం మరియు విశదీకరణలను ఇవ్వడానికి కూడా బద్ధులై ఉండవలెను.

అకౌంట్లు మరియు వివరణ పట్టికను బోర్డు పరిశీలించుట.

27. (1) ఆస్తి, అప్పుల పట్టికతో సహా అకౌంట్ల వివరణ పట్టిక మరియు ఆదాయం మరియు ఖర్చు వివరణ పట్టిక, ఆడిటరు నివేదిక, డైరెక్టరు నివేదిక మరియు అట్టి వివరణ పట్టికకు అనుబంధం చేయవలసి ఉన్నట్టి లేదా జతపరచవలసి ఉన్నట్టి ఇతర ప్రమాణ పత్రములను ఆర్థిక సంవత్సరం ముగింపు నుండి 3 నెలలు దాటకుండా సంబంధిత సంస్థకు చెందిన బోర్డు సమావేశంలో ఉంచవలెను.

(2) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లో నిర్దేశించిన అకౌంట్ల ప్రతియొక వివరణ పట్టిక నకలును బోర్డు సమావేశానికి ముందు 21 దినములకు తక్కువ కాకుండా బోర్డుకు చెందిన ప్రతియొక సభ్యునికి పంపవలెను.

(3) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లో నిర్దేశించిన అకౌంట్ల వివరణ పట్టికను బోర్డు దానిని ఆమోదించిన మీదట సంస్థ వెబ్‌సైట్‌లో ప్రచురించవలెను.

సంస్థ వార్షిక నివేదిక.

28. (1) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన వార్షిక నివేదికను బోర్డు ఆదేశముల క్రింద తయారుచేయవలెను. ఇందులో ఇతర విషయములతో పాటు సంస్థ లక్ష్యములను నెరవేర్చు నిమిత్తము, అది తీసుకున్న చర్యలు మరియు అట్టి సంస్థలో చేపడుతున్న పరిశోధన ఫలిత ఆధారిత మదింపు ఉండవలెను.

విశదీకరణ :– ఈ పరిచ్ఛేదమునకు సంబంధించినంత వరకు "పరిశోధన ఫలిత ఆధారిత మదింపు" అను పదబంధం అంటే నిర్వహించిన పరిశోధన యొక్క విశదీకరణ మరియు విశ్లేషణ మరియు దాని ప్రభావ అంశం, సామాజిక ఫలితాలతో కలుపుకొని అట్టి పరిశోధనకు చెందిన గుణాత్మక మరియు పరిమాణాత్మక ఫలితాలు అని అర్థం.

(2) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1) క్రింద తయారుచేయబడిన వార్షిక నివేదికను బోర్డుచే నిర్ధిష్టపరచబడునట్టి తేదీన లేదా అంతకు ముందు బోర్డుకు సమర్పించవలెను. బోర్డు తమ సమావేశములో సదరు నివేదికను పరిశీలించవలెను.

(3) బోర్డుచే ఆమోదించబడిన వార్షిక నివేదికను సంస్థ వెబ్‌సైట్‌లో ప్రచురించవలెను.

(4) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన వార్షిక నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు పంపించవలెను. అది వీలైనంత త్వరగా పార్లమెంటు ఉభయ సదనముల సమక్షంలో ప్రవేశ పెట్టబడునట్లు చూడవలెను.

అధ్యాయము - V

సమన్వయ చర్చావేదిక

29. (1) ఇందు నిమిత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వము అధిసూచన ద్వారా నిర్దిష్టపరచునట్టి తేదీ నుండి అన్ని సంస్థల కొరకు ఒక సమన్వయ చర్చావేదిక ఏర్పాటు చేయబడవలెను. సమన్వయ చర్చావేదిక ఏర్పాటు.

(2) సమన్వయ చర్చావేదిక ఈ క్రింది సభ్యులను కలిగియుండవలెను, వారెవరనగా:-

[1][(ఎ) ఛైర్‌పర్సన్‌గా సందర్శకునిచే నామనిర్దేశము చేయబడు ఒక ప్రసిద్ధ వ్యక్తి;]

అయితే, ఛైర్‌పర్సన్ నియమించుబడు వరకు తన సభ్యులలో ఒకరిని ఛైర్‌పర్సన్‌గా వ్యవహరించుటకు సమన్వయ చర్చావేదిక ఎంపిక చేయవచ్చును.

(బి) నిర్వహణ విద్య పరిపాలక నియంత్రణను కలిగివున్నట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వ మంత్రిత్వశాఖ లేదా విభాగమునకు ఇన్‌ఛార్జ్‌గా ఉన్నట్టి భారత ప్రభుత్వ కార్యదర్శి - పదవిరీత్యా సభ్యుడు;

(సి) సంస్థలు నెలకొని ఉండిన రాజ్య ప్రభుత్వముల నిర్వహణ విద్య ఇన్‌ఛార్జ్‌గా ఉన్నట్టి ఇద్దరు కార్యదర్శులు ప్రతి సంవత్సరం వంతుల వారీగా, పదవిరీత్యా - సభ్యుడు;

[2][(డి) ఒక్కొక్క సంస్థ యొక్క ఛైర్‌పర్సన్ - సభ్యుడు, పదవిరీత్యా;]

(ఇ) ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన డైరెక్టరు, పదవిరీత్యా - సభ్యుడు;

(ఎఫ్) సమన్వయ చర్చావేదిక ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన ఒక ఉప-కమిటీచే ఎంపిక చేయబడు విద్యా విషయములు మరియు ప్రభుత్వ సేవలలో ప్రసిద్ధిగాంచిన అయిదుగురు వ్యక్తులు. వీరిలో కనీసం ఒకరు మహిళ అయి ఉండవలెను.

(3) ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఎఫ్)లో నిర్దేశించిన సభ్యుని పదవీకాలం అతని నామనిర్దేశం తేదీ నుండి మూడు సంవత్సరములు ఉండవలెను.

(4) సమన్వయ చర్చా వేదికకు చెందిన అనధికార సభ్యులు, విహితపరచబడునట్టి ప్రయాణ మరియు ఇతర భత్యములకు అర్హులై ఉండవలెను.

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 9వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా ఖండము (ఎ)కు బదులుగా ఉంచబడినది.
2. (16-08-2023 నుండి) అదే చట్టపు 9వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా ఖండము (డి)కు బదులుగా ఉంచబడినది.

(5) సమన్వయ చర్చావేదిక సమావేశం జరిగే ఆతిథ్య సంస్థకు చెందిన డైరెక్టరు సమన్వయ చర్చావేదిక సభ్య కార్యదర్శిగా ఉండవలెను మరియు ఒక కొత్త ఆతిథ్య సంస్థ ఎంపిక చేయబడు వరకు సభ్య కార్యదర్శిగా కొనసాగవలెను.

సమన్వయ చర్చా వేదిక కృత్యములు.

30. (1) సమన్వయ చర్చావేదిక, అన్ని సంస్థల పనితీరును పెంచే ఉద్దేశ్యంతో అనుభవాలు, ఆలోచనలు మరియు వ్యాకులతలలో పాలుపంచుకోవడానికి వీలు కల్పించవలెను.

(2) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లోని నిబంధనలకు భంగం వాటిల్లకుండ సమన్వయ చర్చా వేదిక ఈ క్రింది కృత్యములను నిర్వర్తించవలెను, అవేవనగా:-

(ఏ) పరిశోధన కొరకు మరియు అనుసూచిత కులములు, అనుసూచిత జనజాతులు మరియు ఇతర సామాజిక మరియు విద్యాపరంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన పౌరుల ప్రయోజనం కొరకు స్కాలర్‌షిప్పులను ప్రవేశపెట్టుటకై కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేయుట;

(బి) ఏదేని సంస్థచే దానికి నిర్దేశించబడునట్టి సంస్థలకు సమిష్టి ప్రయోజనమునకు చెందిన అట్టి విషయాలపై సమాలోచన చేయుట;

(సి) సంస్థల పనితీరులో అవసరమైన సమన్వయ మరియు సహకారమును పెంపొందించుట;

(డి) విధానపరమైన లక్ష్యముల సాధనను సమీక్షించుట; మరియు

(ఇ) కేంద్ర ప్రభుత్వముచే దానికి ఉద్దేశించబడునట్టి ఇతర కృత్యములను నిర్వర్తించుట.

(3) ఈ పరిచ్ఛేదము క్రింద తన కృత్యములను నిర్వర్తించుటకు అవసరమని భావించునట్టి కమిటీలను సమన్వయ చర్చావేదిక ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

(4) సమన్వయ చర్చావేదిక ఛైర్‌పర్సన్ సాధారణముగా సమన్వయ చర్చావేదిక సమావేశములకు అధ్యక్షత వహించవలెను మరియు అతను హాజరులో లేనపుడు సదరు సమావేశములో హాజరైన సభ్యులచే ఎంపిక చేయబడిన ఎవరేని ఇతర సభ్యుడు సదరు సమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించవలెను.

(5) సమన్వయ చర్చావేదిక ఉప-పరిచ్ఛేదము (2) క్రింద తన కృత్యములపై ఒక నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలెను.

(6) సమన్వయ చర్చావేదిక ఒక క్యాలెండరు సంవత్సరములో కనీసం ఒకసారి సమావేశము కావలెను.

(7) సమన్వయ చర్చావేదిక ప్రతియొక సమావేశములో, తదుపరి సమావేశమునకు ఆతిథ్యమిచ్చు ఆతిథ్య సంస్థను ఎంపిక చేయవలెను:

అయితే, ఏ సంస్థ కూడా వరుసగా రెండు సంవత్సరములకు మించి సమావేశమునకు ఆతిథ్యము ఇవ్వరాదు.

అధ్యాయము - VI

వివిధములు

31. ఈ చట్టము లేదా వినియమముల క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన ఏదేని సంస్థ లేదా బోర్డు లేదా విద్యా విషయక కౌన్సిలు లేదా ఏదేని ఇతర సంస్థకు చెందిన ఏదేని చర్య ఈ క్రింది కారణముమాత్రముననే శాసనమాన్యతను కోల్పోరాదు- ఖాళీలు మొదలైన వాటి ద్వారా చర్యలు మరియు శాసన ప్రక్రియలు శాసన మాన్యతను కోల్పోకుండుట.

(ఎ) ఏదేని ఖాళీ లేదా దాని ఏర్పాటులో ఏదేని పొరపాటు; లేదా

(బి) కేసు యోగ్యతలకు భంగం కలిగించని దాని కార్యవిధానంలో ఏదేని క్రమరాహిత్యం; లేదా

(సి) అందులోని సభ్యునిగా వ్యవహరించే వ్యక్తి ఎంపిక, నామనిర్దేశం లేదా నియామకంలో ఏదేని పొరపాటు.

32. ప్రతియొక సంస్థ, పార్లమెంటుకు నివేదించు నిమిత్తము లేదా ఆయా సమయములలో విధాన నిర్ణయము కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ఆవశ్యకమగు విధానములు లేక కార్యకలాపములకు సంబంధించినట్టి అట్టి రిటర్నులు లేదా ఇతర సమాచారమును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు పంపించవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు అందజేయవలసిన రిటర్నులు మరియు సమాచారము.

33. (1) సమాచార హక్కు చట్టము, 2005 (2005లోని 22వది)లోని నిబంధనలు సమాచార హక్కు చట్టము, 2005 యొక్క 2వ పరిచ్ఛేదములోని ఖండము (హెచ్) క్రింద జారీ చేయబడిన అధిసూచన ద్వారా స్థాపించబడిన ప్రభుత్వ ప్రాధికార సంస్థ ఎట్లో అట్లే ప్రభుత్వ-ప్రైవేటు భాగస్వామ్యములో ఏర్పాటు చేయబడిన సంస్థలతో సహా ప్రతియొక సంస్థకు వర్తించును. సంస్థ, సమాచార హక్కు చట్టము క్రింద ప్రభుత్వ ప్రాధికార సంస్థగా ఉండుట.

(2) ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)లో నిర్దేశించిన చట్టము క్రింద జారీ చేయుటకు లేదా ఉత్తరువు చేయుటకు ప్రతిపాదించిన ప్రతి అధిసూచన నకలును పార్లమెంటు అధివేశనములోనున్న సమయమున మొత్తం ముప్పది దినముల కాలావధి పాటు దాని ప్రతియొక సదనము సమక్షమున ముసాయిదారూపములో ఉంచవలెను. అట్టి కాలావధి ఒకే అధివేశనములోగాని లేదా వరుసగా వచ్చు రెండు లేక అంతకంటే ఎక్కువ అధివేశనములలోగాని ఉండవచ్చును మరియు పైన పేర్కొనిన అధివేశనమునకు లేదా వరుసగా వచ్చు అధివేశనములకు వెనువెంటనే వచ్చు అధివేశనము ముగియుటకు పూర్వము అధిసూచన లేదా ఉత్తరువు జారీ అనామోదమును ఉభయ సదనములు అంగీకరించినచో లేదా అధిసూచన లేదా ఉత్తరువులో ఏదేని మార్పు చేయుటకు ఉభయ సదనములు అంగీకరించినచో అట్టి అధిసూచన లేదా ఉత్తరువు, సందర్భాన్నిబట్టి జారీ చేయబడరాదు లేదా చేయబడరాదు. ఉభయ సదనములు అంగీకరించదగునట్టి మార్పుచేసిన రూపంలో మాత్రమే జారీ చేయబడవలెను లేదా చేయబడవలెను.

34. (1) కేంద్ర ప్రభుత్వము, ఈ చట్టములోని నిబంధనలను అమలుచేయుటకై అధిసూచన ద్వారా నియమములను చేయవచ్చును. నియమములను చేయుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు అధికారము.

(2) ప్రత్యేకించి మరియు పైన పేర్కొనిన అధికారము యొక్క వ్యాపకతకు భంగము వాటిల్లకుండా, అట్టి నియమములు ఈ క్రింది అన్నీ లేదా ఏవేని విషయములకు నిబంధించవచ్చును, అవేవనగా:-

[1][(ఎ) 10వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (6) క్రింద సస్పెండు చేయబడదగు లేదా రద్దు చేయబడదగుటకు బోర్డు అధ్యధీనమై ఉండదగునట్టి షరతులు మరియు కార్యవిధానము;

(ఎఎ) 11వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (డబ్ల్యు) క్రింద బోర్డు యొక్క అట్టి ఇతర అధికారములు మరియు కర్తవ్యములు;]

(బి) 16వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2) క్రింద డైరెక్టరు యొక్క సేవా నిబంధనలు మరియు షరతులు;

[2][(బిఎ) 16వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (3ఏ) క్రింద డైరెక్టరు ఎంపిక కొరకు అవలంభించవలసిన కార్యవిధానము;

(బిబి) 16వ పరిచ్ఛేదపు ఉప-పరిచ్ఛేదము (10) క్రింద డైరెక్టరు సేవలను పరిసమాపనముచేయు రీతి;]

(సి) 29వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (4) క్రింద సమన్వయ చర్చావేదిక సమావేశములు లేదా దాని కమిటీలకు హాజరగుటకుగాను దాని సభ్యులకు చెల్లించదగు ప్రయాణ మరియు అట్టి ఇతర భత్యములు;

(డి) విహితపరచబడు లేదా విహితపరచబడునట్టి ఏదేని ఇతర విషయము లేదా దానికి సంబంధించి నియమముల ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నిబంధన చేయబడవలసి ఉంటుంది.

వినియమములను చేయుటకు అధికారము.

35. (1) బోర్డు అధిసూచన ద్వారా ఈ చట్టములోని నిబంధనలను అమలుపరచుటకై ఈ చట్టము మరియు దాని క్రింద చేయబడిన నియమములకు అసంగతము గాని వినియమములను చేయవచ్చును.

(2) ప్రత్యేకించి మరియు పైన పేర్కొనిన అధికారము యొక్క వ్యాపకతకు భంగము వాటిల్లకుండా అట్టి వినియమములను ఈ క్రింది అన్నీ లేదా ఏవేని విషయములకు నిబంధించవచ్చును, అవేవనగా:-

(ఎ) 5వ పరిచ్ఛేదములోని ఖండము (డి) క్రింద ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగుల పదవీ కాలము, పారితోషికము మరియు నిబంధనలు, షరతులు;

(బి) 7వ పరిచ్ఛేదములోని ఖండము (బి) క్రింద వివిధ అధ్యయన కోర్సులకు అభ్యర్థుల ప్రవేశము;

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు 10వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా ఖండము (ఎ)కు బదులుగా ఉంచబడినది.
2. (16-08-2023 నుండి) అదే చట్టపు 10వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

(సి) 10వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఇ) క్రింద సంబంధిత సంస్థల ఫ్యాకల్టీ నుండి సభ్యులను నామనిర్దేశము చేయు రీతి;

(డి) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (జి) క్రింద గౌరవ డిగ్రీలను ప్రదానం చేయుట;

(ఇ) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (జె) క్రింద విద్యా విషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది పదవుల సంఖ్య, జీత భత్యములు, విధులు మరియు సేవా షరతులు;

(ఎఫ్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఐ) క్రింద ఏ ఉద్దేశ్యముల ఆధారముగా డైరెక్టరుకు మార్పుచెందు వేతనమును చెల్లించవచ్చునో అట్టి ఉద్దేశ్యముల నిర్వర్తనను నిర్ధారించుట;

(జి) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఎమ్) క్రింద సంస్థలోని అధ్యయన కోర్సు మరియు పరీక్షలకు చార్జ్ చేయబడు ఫీజులను వినియమముల ద్వారా నిర్దిష్టపరచుట;

(హెచ్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఎన్) క్రింద బోధనా శాఖను ఏర్పాటు చేయు రీతి;

(ఐ) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఓ) క్రింద ఫెలోషిప్పులు, స్కాలర్‌షిప్పులు, ఎగ్జిబిషన్లు, పతకములు మరియు బహుమతులను ప్రారంభించుట;

(జె) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (పి) క్రింద సంస్థకు చెందిన విద్యావిషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది అర్హతలు, వర్గీకరణ, పదవీ కాలములు మరియు నియామకపు విధానము;

(కె) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (క్యు) క్రింద విద్యా విషయక, పరిపాలక, సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది ప్రయోజనం నిమిత్తము పింఛను, బీమా మరియు భవిష్య నిధుల ఏర్పాటు;

(ఎల్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఆర్) క్రింద భవనములను నిర్మించుట మరియు నిర్వహించుట;

(ఎమ్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (ఎస్) క్రింద సంస్థకు చెందిన విద్యార్థుల నివాస షరతులు మరియు హాళ్ళు, హాస్టళ్లలో నివాసమునకు ఫీజులు మరియు ఇతర చార్జీలను విధించుట;

(ఎన్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (టి) క్రింద బోర్డు ఉత్తరువులు మరియు నిర్ణయముల ప్రమాణీకరణ విధానము;

(ఓ) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (యు) క్రింద బోర్డు, విద్యా విషయక కౌన్సిలు లేదా ఏదేని కమిటీ సమావేశములు, అట్టి సమావేశముల కోరం మరియు వాటి కార్యవ్యవహారములను నిర్వహించుటలో అనుసరించవలసిన కార్యవిధానము;

(పి) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2)లోని ఖండము (వి) క్రింద సంస్థ ఆర్థికపరమైన జవాబుదారీతనము;

(క్యు) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (3) క్రింద డైరెక్టరుకు బోర్డు అధికారములు మరియు కృత్యములను ప్రత్యాయోజనము చేయుట;

(ఆర్) 11వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (5) క్రింద నిపుణుల స్వతంత్ర ఏజెన్సీ లేదా గ్రూపు అర్హతలు, అనుభవము మరియు ఎంపిక విధానము;

(ఎస్) 12వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (6) క్రింద సమావేశములకు హాజరగుటకు బోర్డు సభ్యుల భత్యములు;

(టి) 15వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2) క్రింద విద్యా విషయక కౌన్సిలు యొక్క అట్టి ఇతర అధికారములు మరియు కృత్యములు;

(యు) 16వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (4) క్రింద డైరెక్టరు అధికారములు మరియు విధానము;

(వి) 20వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (1) క్రింద సంస్థకు చెందిన అట్టి కమిటీలు మరియు ఇతర ప్రాధికార సంస్థల ఏర్పాటు మరియు వాటి విధులు మరియు కృత్యములు;

(డబ్ల్యు) 21వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (2) క్రింద ప్రతియొక సంస్థ నిధికి జమ చేయబడిన ద్రవ్యములను డిపాజిట్‌చేయు లేదా పెట్టుబడి పెట్టు విధానము;

(ఎక్స్) 21వ పరిచ్ఛేదము యొక్క ఉప-పరిచ్ఛేదము (4) క్రింద సంస్థ నిధిని వర్తింపచేయు విధానము; మరియు

(వై) వినియమములచే నిర్దిష్టపరచు లేదా నిర్దిష్టపరచబడు ఏదేని ఇతర విషయము.

అధ్యాదేశములను చేయు విధానము.

36. (1) ఈ పరిచ్ఛేదములో ఇతర విధముగా నిబంధించబడిననే తప్ప విద్యా విషయక కౌన్సిలుచే [1][అధ్యాదేశములు] చేయబడవలెను.

(2) ఈ చట్టము మరియు దాని కింద చేయబడిన నియమములు మరియు వినియమములకు అధ్యధీనమై ప్రతియొక సంస్థ యొక్క అధ్యాదేశములు ఈ క్రింది అన్నీ లేదా ఏవేని విషయములకు నిబంధించవచ్చును, అవేవనగా:-

(ఎ) సంస్థలోకి విద్యార్థుల ప్రవేశము;

---

1. (08-08-2019 నుండి) 2019లోని 31వ చట్టపు, 3వ పరిచ్ఛేదము మరియు రెండవ అనుసూచి ద్వారా "అధ్యాదేశము"కు బదులుగా ఉంచబడినది.

(బి) సంస్థ యొక్క అన్ని డిగ్రీలు మరియు డిప్లొమాల కొరకు నిర్ధారించవలసిన అధ్యయన కోర్సులు;

(సి) సంస్థ డిగ్రీ లేదా డిప్లొమా కోర్సులకు మరియు పరీక్షలకు విద్యార్థులను అనుమతించుటకు మరియు డిగ్రీలు మరియు డిప్లొమాలకు అర్హత కలిగించుటకు గల షరతులు;

(డి) ఫెలోషిప్పులు, స్కాలర్‌షిప్పులు, ఎగ్జిబిషన్లు, పతకములు మరియు బహుమతులను ప్రదానం చేయుటకు షరతులు;

(ఇ) పరీక్షించే విభాగములు, పరీక్షకులు మరియు మోడరేట్ల నియామకపు మరియు విధుల షరతులు మరియు నమూనా;

(ఎఫ్) పరీక్షల నిర్వహణ;

(జి) సంస్థ విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ నిర్వహణ; మరియు

(హెచ్) అధ్యాదేశముల ద్వారా వాటి కొరకు నిబంధించబడు లేదా నిబంధించబడునట్టి ఏదేని ఇతర విషయము.

(3) విద్యావిషయక కౌన్సిలుచే చేయబడిన అధ్యాదేశములన్నియు అది నిర్దేశించునట్టి తేదీ నుండి అమలులోనికిరావలెను, అయితే అట్లు చేయబడిన ప్రతియొక అధ్యాదేశము వీలయినంత త్వరగా బోర్డుకు సమర్పించబడవలెను మరియు అది బోర్డు తదుపరి సమావేశములో పర్యాలోచించబడవలెను.

(4) ఏదేని అట్టి అధ్యాదేశము తీర్మానము ద్వారా మార్పు చేయుటకు లేదా రద్దు చేయుటకు బోర్డు అధికారమును కలిగియుండవలెను మరియు అట్టి అధ్యాదేశము అట్టి తీర్మానము తేదీ నుండి ఆ ప్రకారముగా మార్పు చేయబడునట్లుగాను లేదా సందర్భానుసారముగా రద్దు చేయబడునట్లగును.

పార్లమెంటు సమక్షమున ఉంచవలసిన నియమములు మరియు వినియమములు.

37. కేంద్ర ప్రభుత్వముచే చేయబడిన ప్రతి నియమము మరియు బోర్డుచే చేయబడిన మొదటి వినియమము, అవి చేయబడిన పిమ్మట వీలైనంత త్వరగా వాటిని పార్లమెంటు అధివేశనములోనున్న సమయమున మొత్తం ముప్పది దినముల కాలావధి పాటు దాని ప్రతియొక సదనము సమక్షమున ఉంచవలెను. అట్టి కాలావధి ఒకే అధివేశనములోగాని లేదా వరుసగా వచ్చు రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అధివేశనములలోగాని చేరియుండవచ్చును మరియు పైన చెప్పిన అధివేశనమునకు లేదా వరుసగా వచ్చు అధివేశనములకు వెనువెంటనే వచ్చు అధివేశనము ముగియుటకు పూర్వమే ఆ నియమములో లేదా వినియమములో ఏదేని మార్పుచేయుటకు ఉభయ సదనములు అంగీకరించినచో లేదా నియమమును లేదా వినియమమును చేయరాదని ఉభయ సదనములు అంగీకరించినచో అటు పిమ్మట ఆ నియమము లేదా వినియమము అట్లు మార్పు చేయబడిన రూపంలో మాత్రమే ప్రభావం కలిగి యుండును లేదా సందర్భానుసారముగా ప్రభావరహితమై యుండును. అయినప్పటికినీ, అట్టి మార్పు లేదా రద్దు అంతకు పూర్వము ఆ నియమము లేక వినియమము క్రింద చేయబడిన దేని శాసనమాన్యతకైనను భంగం కలిగించదు.

ఇబ్బందులను తొలగించు అధికారము.

38. (1) ఈ చట్టపు నిబంధనలను అమలుపరచుటలో ఏదేని ఇబ్బంది ఉత్పన్నమయినచో, కేంద్ర ప్రభుత్వము అధికారిక రాజపత్రములో ప్రచురించబడు ఉత్తరవు ద్వారా అట్టి ఇబ్బందిని తొలగించుటకు తాను అవసరమని లేదా ఆవశ్యకమని భావించునట్టియు, ఈ చట్టపు నిబంధనలకు అసంగతముగా లేనట్టి నిబంధనలను చేయవచ్చును:

అయితే, ఈ చట్టము ప్రారంభమైన తేదీ నుండి మూడు సంవత్సరముల కాలావధి ముగిసిన తరువాత ఈ పరిచ్ఛేదము క్రింద అట్టి ఉత్తరువు ఏదియు చేయబడరాదు.

(2) ఈ పరిచ్ఛేదము క్రింద చేయబడిన ప్రతియొక ఉత్తరువును అది చేయబడిన వెనువెంటనే పార్లమెంటు ఉభయ సదనముల సమక్షమున ఉంచవలెను.

సంధికాలిక నిబంధనలు.

39. (1) ఈ చట్టములో ఏమి ఉన్నప్పటికీ:-

(ఎ) ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందుగా వెంటనే ఆ విధముగా పనిచేయుచున్న ప్రతి సంస్థ యొక్క బోర్డు, ఈ చట్టము క్రింద ఒక కొత్త బోర్డును ఆ సంస్థకు ఏర్పాటు చేయువరకు అట్లు పనిచేయుట కొనసాగించవలెను, కానీ ఈ చట్టము క్రింద ఒక కొత్త బోర్డును ఏర్పాటు చేసిన మీదట అట్టి ఏర్పాటుకు ముందుగా పదవిలో ఉన్న బోర్డు సభ్యులు తమ పదవిని కోల్పోవుదురు.

(బి) ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందుగా ప్రతియొక సంస్థకు సంబంధించి ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రతియొక విద్యావిషయక కౌన్సిలు లేదా సందర్భాన్నిబట్టి ఫ్యాకల్టీ కౌన్సిలు ఆ సంస్థ కొరకు ఈ చట్టము క్రింద ఒక విద్యావిషయక కౌన్సిలు ఏర్పాటు చేయబడు వరకు ఈ చట్టము క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన విద్యా విషయక కౌన్సిలుగానే భావించబడవలెను, కానీ ఈ చట్టము క్రింద కొత్త విద్యా విషయక కౌన్సిలు ఏర్పాటు కాబడిన మీదట, అట్టి ఏర్పాటుకు ముందుగా పదవిలో ఉన్నట్టి విద్యా విషయక కౌన్సిలు లేదా సందర్భాన్నిబట్టి ఫ్యాకల్టీ కౌన్సిలు సభ్యులు తమ పదవిని కోల్పోవుదురు.

(సి) ఈ చట్టము క్రింద మొదటి వినియమములు చేయబడు వరకు అమలులో ఉన్నట్టి ప్రతియొక సంస్థకు చెందిన నియమములు మరియు ఉప-నిబంధనావళి, ఈ చట్టము ప్రారంభమునకు ముందు వెంటనే ఈ చట్టపు నిబంధనలతో అసంగతము కాని మేరకు సంస్థకు వర్తింపచేయుటకు కొనసాగవలెను.

[1][(డి) భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ (సవరణ) చట్టము, 2023 ప్రారంభమునకు అవ్యవహితా పూర్వము అట్లు పనిచేయుచున్న ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థ బోర్డు, ఈ చట్టము క్రింద ఆ సంస్థ కొరకు ఒక కొత్త బోర్డును ఏర్పాటు చేయు వరకు అట్లు పని చేయుట కొనసాగవలెను, అయితే, ఈ చట్టము క్రింద ఒక కొత్త బోర్డును ఏర్పాటు చేసిన మీదట, అట్టి ఏర్పాటుకు పూర్వము పదవిలో ఉన్న బోర్డు సభ్యులు పదవిని కోల్పోదురు;

(ఇ) భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ (సవరణ) చట్టము, 2023 ప్రారంభమునకు పూర్వము ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థకు సంబంధించి ఏర్పాటు చేయబడిన విద్యా విషయక కౌన్సిలు, ఈ చట్టము క్రింద ఆ సంస్థ కొరకు ఒక కొత్త విద్యా విషయక

---

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు, 11వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.

కౌన్సిలును ఏర్పాటుచేయు వరకు అట్లు పని చేయుట కొనసాగవలెను, అయితే, ఈ చట్టము క్రింద ఒక కొత్త విద్యా విషయక కౌన్సిలును ఏర్పాటు చేసిన మీదట, ముంబై జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థకు చెందిన విద్యా విషయక కౌన్సిలు పనిచేయుట నిలిచిపోవును.

(ఎఫ్) ఈ చట్టము క్రింద ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థకు సంబంధించి మొదటి వినియమములు చేయబడు వరకు, భారతీయ సంస్థల నిర్వహణ (సవరణ) చట్టము, 2023 ప్రారంభమునకు అవ్యవహితా పూర్వము అమలులో ఉన్న ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థకు చెందిన నియమములు మరియు ఉప-నిబంధనావళి ఈ చట్టములోని నిబంధనలకు అసంగతముగా లేనంత మేరకు అవసరమైన మార్పులు మరియు అనుకూలాను సవరణలతో ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థకు వర్తించవలెను.]

(2) ఈ చట్టములోని నిబంధనలకు భంగము వాటిల్లకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వము తాను అట్లు అవసరమని మరియు ఆవశ్యకమని భావించినచో, సమతుల్యమైన సంస్థకు ప్రస్తుత సంస్థ సజావుగా బదిలీ కాబడుటకు అవసరమగునట్టి చర్యలను అధిసూచన ద్వారా తీసుకొనవచ్చును.

అనుసూచి

(4(1)వ పరిచ్ఛేదమును చూడుము)

వరుస సంఖ్య	రాజ్యం పేరు	ప్రస్తుత సంస్థ పేరు	ప్రదేశం	ఈ చట్టము క్రింద నిగమిత మొనర్చబడిన సంస్థ పేరు
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	పశ్చిమబెంగాల్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కోల్‌కత, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	కోల్‌కత	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కోల్‌కత.
2.	గుజరాత్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, అహ్మదాబాద్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	అహ్మదాబాద్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, అహ్మదాబాద్
3.	కర్ణాటక	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, బెంగుళూరు, మైసూరు సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1960 (1960లోని 17వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	బెంగుళూరు	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, బెంగుళూరు.
4.	ఉత్తరప్రదేశ్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, లక్నో, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	లక్నో	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, లక్నో.
5.	మధ్యప్రదేశ్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, ఇండోర్, మధ్యప్రదేశ్ సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1973 (1973లోని 44వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	ఇండోర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, ఇండోర్.
6.	కేరళ	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కోజికోడ్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	కోజికోడ్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కోజికోడ్.
7.	మేఘాలయ	రాజీవ్‌గాంధీ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, షిల్లాంగ్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	షిల్లాంగ్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, షిల్లాంగ్.
8.	హర్యానా	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రోహ్‌టక్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	రోహ్‌టక్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రోహ్‌టక్.

వరుస సంఖ్య	రాజ్యం పేరు	ప్రస్తుత సంస్థ పేరు	ప్రదేశం	ఈ చట్టము క్రింద నిగమిత మొనర్చబడిన సంస్థ పేరు
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.	ఝార్ఖండ్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రాంచి, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	రాంచి	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రాంచి.
10.	చత్తీస్‌ఘర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రాయ్‌పూర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	రాయ్‌పూర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, రాయ్‌పూర్.
11.	తమిళనాడు	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, తిరుచిరాపల్లి, తమిళనాడు సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1975 క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	తిరుచిరాపల్లి	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, తిరుచిరాపల్లి.
12.	ఉత్తరాఖండ్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కాషిపూర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	కాషిపూర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, కాషిపూర్.
13.	రాజస్థాన్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, ఉదయపూర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	ఉదయ్‌పూర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, ఉదయ్‌పూర్.
14.	పంజాబ్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, అమృత్‌సర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	అమృత్‌సర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, అమృత్‌సర్.
15.	హిమాచల్ పదేశ్ హెచ్.పి.	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, సిర్మార్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	సిర్మార్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, సిర్మార్.
16.	ఒడిషా	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, సంబల్‌పూర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	సంబల్‌పూర్	ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్, సంబల్‌పూర్.

వరుస సంఖ్య	రాజ్యం పేరు	ప్రస్తుత సంస్థ పేరు	ప్రదేశం	ఈ చట్టము క్రింద నిగమిత మొనర్చబడిన సంస్థ పేరు
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, విశాఖపట్నం, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	విశాఖపట్నం	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, విశాఖపట్నం.
18.	మహారాష్ట్ర	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, నాగపూర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	నాగపూర్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, నాగపూర్.
19.	బీహార్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, బోధ్‌గయా, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	బోధ్‌గయా	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, బోధ్‌గయా.
20.	జమ్మూ అండ్ కాశ్మీర్	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, జమ్మూ అండ్ కాశ్మీర్, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1998(1998లోని VIవది) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన సొసైటీ.	జమ్మూ	ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్, జమ్మూ.
[1][21.	మహారాష్ట్ర	ముంబైలోని జాతీయ పారిశ్రామిక ఇంజినీరింగ్ సంస్థ అనునది, సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను చట్టము, 1860 (1860లోని 21వ చట్టము) క్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన ఒక సొసైటీ.	ముంబై	ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ ముంబై.]

డా. రాజీవ్ మణి,

కార్యదర్శి, భారత ప్రభుత్వము.

1. (16-08-2023 నుండి) 2023లోని 23వ చట్టపు, 12వ పరిచ్ఛేదము ద్వారా చొప్పించబడినది.